

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

IX. évfolyam 3. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2002. március

Kossuth Lajos azt üzenete...

„Kossuth Lajos, Gyoma diszpolgára 1889-től

Polgártársunk volt, ha nem is járt sohse e helyen szelleme itt élt, és vitte, emelte szívünk; 48-as kör, nem is egy, őrizte örökjét s a házak mélyén képe keretbe figyelt; s több mint száz évvel ezelőtt, mikor a Turin áldott száműzöttje vala: megkeresé ez a hely, honnét annyi fű seregelt a zászlaja mellé védni e földet meg, védni a drága hazát: lenne-e polgár itt a hazából számkivetett? – s szólt: Boldogan! Így él itt, szobra ha még nem is áll; hosszú utca beszél a nevéől – mert hiszen ő is polgártársunk itt: szelleme egyre tanít.”

Szilágyi Ferenc

Kossuth Lajos születésének kétszázadik évfordulóját. Alig van város, hol szobra ne magasodna, emlékeztetve örök mementőként a magyar szabadság hősi küzdelmére.

Kossuth Lajosról, a magyar nemzet e nagy, világtörténelmi alakjáról a magyar történelem legfényesebb lapjai, publicisztikai elemzések méltóképpen emlékeznek meg. Szavait, tetteit drámák, hőskötemények örökítették meg az utókor számára. Ő maga is a magyar sajtó lelkes fiataljaként kezdte meg pályáját. Tehetséges szónok volt. Hosszan idézhetnénk nemzetébresztő szavait:

„Ki bírja legyőzni egy nemzet millióit, ha az vállhoz vállat vetve nem akarja magát legyőzetni!”

harsogta december 16-i beszédében. S valóban legyőzetett-e a nemzet? Nem, nem, soha! Fegyverei kapituláltak, de lelkében mindvégig szabad maradt, mindvégig ellenállt, míg el nem következtek a kiegyezés napjai.

Nem háborúra, nem harcra készült, mikor elfoglalta az első szabad magyar kormány pénzügyminiszteri székét. Am az osztrák ház ármánykodása, Jelasich házára törő fegyveresei kényszerítették ki a fegyveres harcot. Ki ne emlékezne híres parlamenti beszédére 1848. július 12-én, amikor az országgyűléstől 42 millió forintot és 200.000 újoncot kéréven azt megajánlották:

”ha van valahol e hazában egy sajtó kebel, mely orvoslásra vár, ha van kívánság, mely kielégítésre vár: szenvedjen még egy kissé e sajtó kebel, s várjon még egy kissé e kívánság; ne függesszük föl ezektől azt, hogy a hazát megmentsük. Ezt akartam még kérni uraim!

De önök felállottak, mint egy férfiú s én leborulok e nemzet nagysága előtt! És csak azt mondom: annyi energiát a kivitelben, mint amennyi hazafiúságot tapasztaltam a megajánlásban: s Magyarországot a poklok kapui sem döntenék meg!”

Vagy idézzük a kortárs Palóczy 1849. április 2-án elhangzott szavait mikor Kossuthról így beszélt:

„Kossuth az események emberévé vált, a képviselőház karolta fel s állította egyező akarral oda, hová meghitta őt a szabadság Istene. S nem volt egyetlen alkalom, egy eset, egy határozat hogy páratlan bizalommal nem, támogatta volna. Mert felfogván az idő kívánát, megismerve az idő emberét s tudván, hogy csak egység s egyetértés mentheti meg a hazát, kész volt mindegyik tagja e nagy célnak egyéni véleményét feláldozni.”

Még gróf Széchenyi Istvánt is elragadták a történelmi napok, mikor ekként nyilatkozott:

„Az én politikám biztos volt, de lassú. Kossuth egy kártyára tett mindent, s legalább idáig annyit nyert a hazának, mint amennyit az én politikám húsz év alatt nem bírhatott volna előállítani.”

Idézhetnék még végtelen hosszan Kossuthot s azokat, akik róla nyilatkoztak. Az emlékezés azonban egyben előre mutatás is legyen: előre mutatás, a polgári társadalom kialakulása felé, melyhez a jobbágyok felszabadításán, a kiváltságok eltörlésén, az egyenlő közteherviselésen; tehát a feudális rend teljes eltörlésén át vezetett az út. Erre is emlékezzünk születésének kétszázadik évfordulóján!

A nép ajkán akkor is, azóta is fel-felcsendül a szomorú dal: Kossuth Lajos azt üzenete...

Am tavasz volt, mezőkön a vetés ideje, s Magyarországnak kevés volt a rendes katonája, s a nép nem tudult túlságosan a zászlók alá; csak későn jött rá, nemzet bukása után, amikor elfogyott a Kossuth Lajos regimentje, hogyha még egyszer azt üzeni mindnyájuknak el kell menni...

Sok-sok tavasz múlt el azóta, békében és háborúban. Egyet azonban megtanultunk és Kossuthtal valljuk: „**eltiport nemzet újjászületik, de öngyilkos nemzetre nincs föltámasztás**”.

Császár Ferenc

Lapunk 9 éves fennállása során március hónapban kötelességünknek éreztük, – s érezzük ma is – hogy megidézzük a nagy magyar forradalom és szabadságharc napjait, alakjait. Megemlékezésünknek az ad most további jelentőséget, hogy ebben az évben ünnepeljük

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület február 28-i ülésén

Módosításra került az egyes pénzbeli és természetbeli szociális ellátások nyújtásának módja, illetve feltétele:

Apolási díj: a 18 életévét betöltött tartósan beteg személy ápolása esetén ápolási díj csak abban az esetben állapítható meg, ha az ápolást vállalló – feladata ellátása érdekében – a Munka Törvénykönyvében meghatározottak szerint fizetés nélküli szabadságot vesz igénybe, és nincs a családban más olyan hozzátartozó, aki keresetvesztés nélkül az ápolást elláthatná.

Szennyvíz gerincezetekre való rácsatlakozás:

A támogatás megállapítását a Polgármesteri Hivatal által rendszeresített formanyomtatványon lehet igényelni, melyhez csatolni kell a kivitelezési szerződés másolati példányát.

Támogatás annak állapítható meg: akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének öt-szörösét.

Vállalta, hogy az érdeklőségi hozzájárulást a Hármaskörös Csatornamű Beruházó Víziközmű Társulatnak megfizeti, és az ingatlan rákötéshez a kivitelezési szerződést megkötötte. Az egyszeri támogatás mértéke lakásingatlanonként maximum 16 ezer forint lehet. A megállapított támogatást a Polgármesteri Hivatal a kivitelezőnek utalja a munka elvégzésének igazolását követő 8 napon belül.

Öregségi ivóvíz hálózatainak bővítése tervek szerint 2002 decemberében elkészül.

A hálózatot a Békés Megyei Vízművek Vállalat fogja üzemeltetni, a testület döntése alapján.

A csipő szúnyogok gyérítésére 16 önkormányzat megkötötte a megállapodását. Sarkadtól Lakiteleig remélhetőleg a lakosságnak nyugta lesz a szúnyogoktól. A gyérítés biológiai ellenőrzésre kerül. A gyérítés költsége mintegy 66 millió forint, aminek 50%-át támogatja a Turisztikai Célelőirányzatból a Magyar Turizmus Rt. A gesztói feladatot városunk végzi.

A szavazatszámoló bizottságok tagjai és pótagjait megválasztotta a testület.

Az eskütételre a polgármester előtt kerül majd sor, amelyen részt vesznek a választott tagokon kívül a pártok, szervezetek megbízottjai is. A városban 20 szavazókör van, de mindenki olvassa el a szavazólapján lévő címet, mielőtt elindul választani, mert némi módosításra került sor!

Belterületi vízrendezési pályázathoz városunknak 11,2 millió forint saját erőt kell biz-

tosítani 4 év alatt. Ezzel a saját erővel mintegy 101 millió forintot címzett támogatást (90%) igényelünk a Békés Megyei Képviselő-testület által elindított pályázatban.

Ismét szépül, és egy értékes kúttal gyarapszik a város Gyomai település részén.

Elkészült a Kner emléktéren elhelyezendő csobogókút terve. Tervezője Kungl György Munkácsy díjas szobrászművész, aki így vall művéről: „A tervezett mű alapkonceptiójához két irányból közelítettem. Mindkettő kiindulópontja a betű, a könyv, a nyomtatás. Egyrészt Kner Imre tipográfiai hitvallása, letisztult, egyszerű stílusa, ... másrészt a Kner Nyomda alapfilozófiája, a legjobb minőségre való állandó törekvés.” A csobogókút anyagaiban kő, és bronz, egy kb. 5 méter átmérőjű vörös gránittal burkolt körlemez fog állni. A kút egy hengeres, felfelé keskenyedő forma, alul 260, felül 160 cm átmérőjű. Magassága 130 cm, sötét zöldes szürke gránit lapokkal burkolva. A kút kávéja 160 cm átmérőjű bronz gyűrű, amelynek felületén Kner Imre ars poétikája olvasható: „Életem értelme nem az, hogy nyomdász vagyok, hanem az, hogy szolgálak.” A kút medence része mázas pirogránit, a pécsi Zsolnai gyárban készül. A medence közepén a fűvoka egy félgömb formájú vízharangot höz létre. A művész „A tudás kútja” névre keresztelte a tervezett műremekét.

Autóbusz forduló kialakításához járult hozzá a testület, a Szent Gellért Katolikus Iskola, és a Bethlen Gábor Szakképző Iskola épülete közötti önkormányzat tulajdonú területen, a biztonságos közlekedés érdekében.

A **Sportríó Kft** által üzemeltetett Sportcsarnok szerződése módosításra került, a fűtés és melegvíz ellátási mód változása miatt. Az igazolt többlet kiadás megtérítésének mértéke a szakvélemény szerinti.

A **Mírhóhátú út 8 sz. alatti ingatlan** megvásárlásának feltételeit jóváhagyta a testület. A tárgyalás a polgármester folytatja. Eredményes tárgyalás esetén lehetőség lesz a jövőben a Gondozási Központ bővítésére a Mírhóhátú úton is.

Alapköletétel ünnepség lesz március 14.-én a Gyomai Liget-fürdőben. Mint ismeretes, 393 millió forint támogatást nyert a város a Széchenyi terv pályázaton, amit kiegészít mintegy 500 millió forinttal és így elkészülhet a rég óhajtott fürdő felújítás. Ez a beruházás tervek és remények szerint nagyban emelheti a város idegenforgalmát, és nem utolsósorban csodás környezetben úszhatnak télen-nyáron fiatalok és idősek, no meg akinek szükséges, az gyógyíthatja fájó végtagjait.

*Császárné Gyuricza Éva
képviselet*

Gratulálunk Összinte örömmel! **BABÁK MIHÁLY** Szarvas város polgármesterének, aki február 21-én elnyerte az **ÉV POLGÁRMESTERE** kitüntető címet.
További munkájához jó egészséget, és sok sikert kíván a Szerkesztőség minden tagja.

Február 20-án az **Endrődi Gazdakörben** nagyszerű fórumot tartottak. **Domokos László** országgyűlési képviselő nyitó és zárszavában részletesen ismertette a mezőgazdaságot érintő törvénycsomagot és az uniós csatlakozás mezőgazdasági támogatásra vonatkozó problémákat. Előadók voltak a fórumon: Szabó István az FVM megyei elnöke, Dr. Kulcsár László a Gazdakörök megyei elnöke, Adámné Nyemcsok Andrea és Ungvályi János térségi megbízott.

Az Endrődiek Baráti Köre március 9-én szombaton tartja összejövetelét Budapesten Etele út 68-ban SZÁMALK ÉTTERMEZBEN délelőtt fél 11 óratól. Ebédelni lehet (sült csirke). **Kérjük jelentkezzenek azok is, akik nem kívánnak ott ebédelni, de a találkozóra eljönnek.** Jelentkezni lehet: Tímár Imre Budapest Tel: 3267-567. Császárné Gyomaendrőd 66/386-323 és Fülöp Imréné Gyomaendrőd 66-284-435 telefonokon. **A jelentkezés záró határideje március 5.** Endrődről különbusz indul.

A lakosság támogatását kéri

Ismét elérkezett a személyi adó bevallásának ideje. Ekkor kell dönteni az állampolgárok számára arról, hogy milyen egyesületeknek, alapítványoknak s más, a támogatásra jogosult szervezeteknek ajánlják fel adójuk 1%-át. Az alábbiakban soroljuk fel azokat a civil szervezeteket, akik az önk támogatását kéri:

A „Hitel a Holnap Ifjúságáért” Alapítvány (5502 Gyomaendrőd, Fő út 106.) köszönettel fogadja adójának 1%-át, mely civil szervezet már több százezer forinttal segítette a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolát eszközökkel, nyaralási hozzájárulással, rendezvény támogatással. Adószám: 18372276-2-04

Tisztelettel: Dr. Valah Béla kuratóriumi elnök

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok ápolása, megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek további sorozatának, és Endrőd Monográfiája kiadása.

Adószám: 19056274-1-04.

Önkéntes Tüztöltő Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület, melynek célja élet és vagyonvédelem a városban és körzetében.

Adószám: 18371608-1-4

Hallható Hang Alapítvány, melynek célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása

Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrőd Városi Sport Egyesület, célja a helyi ifjúsági sport támogatása,

Adószám: 18370827-2-04

Dr. Farkas János Alapítvány, melynek célja tehetséges endrődi fiatalok tovább tanulásának biztosítása.

Adószám 19062255-1-04:

Öregségi gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása

Adószám: 18376184-1-04

Közalapítvány Gyomaendrőd Város Közgyűjtőműveire, célja Vidovszky Béla Helytörténeti Gyűjtőmű a Városi Képtár ápolása, fejlesztése. Kiemelten közhasznú minősítésű alapítvány..

Adószám: 19058733-1-04

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az endrődi egyházi temető karbantartása, az újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése és a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04

Selyem Úti Óvodáért alapítvány célja: az ott tanuló gyerekek segítése.

Adószám: 18379778.

Templomás alapítvány, a Templomás Lovagrend által alapított és Gyomaendrőd székhellyel működik. Célja: hátrányos helyzetű és határon kívüli gyermekek segítése, táboroztatása.

Adószám: 18856617-1-17

Ha adója 1%-át már felajánlotta, de szívesen támogatna más szervezetet, megteheti a szervezet folyószámlájára való befizetéssel:

Közalapítvány Gyomaendrőd Város Közgyűjtőműveire folyószámla száma: Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet:

5320015-10002089

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány folyószámla száma: 53200015-10003231.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület folyószámla száma: Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet Egyesület folyószámlaszáma: 53200015-11044028.

Megyei hírek

Január 17-én Békés megyei Tarhoson ünnepélyes keretek között **Domokos László a megyegyűlés elnöke** gyűjtötte meg a községbe egy hónappal ezelőtt bevezetett vezetékes gáz lángját. Az ünnepségen **Hornok László polgármester** mondott beszédet. Minden bizonnyal 2001. december 17-én új korszak kezdődött Tarhos történetében.

Január 18-án Boldizsár-tárlat nyílt Orosházán a Városi Képtárban **Boldizsár Iván** rézkarcaiból. Az 1897 és 1984 között élt mester a nagybányai iskolához tartozott. A kiállítást **Fülöp Erzsébet festőművész** nyitotta meg. A megnyitón Pörneki Anikó énekes és a Kodály Gyermekkoros működött közre. A kiállítás február 24-ig volt nyitva.

Január 19-én, szombaton Szarvason az ótemetőben a doni áldozatok emlékművénél emlékeztek meg mindazokról, akik a II. világháborúban a fronton estek el, vagy a fogságban eltűntek. Szarvas város képviselőiben **Gyalog Sándor alpolgármester** mondott ünnepi beszédet, majd koszorúkat helyeztek el az emlékműnél.

Január utolsó harmadában **Stumpf István kancelláriaminiszter** Békés megyei látogatása során megtekintette a megyei könyvtárat. A minisztert Ambrus Zoltán igazgató és Végh László országgyűlési képviselők fogadták. A látogatás során a kancelláriaminiszter megtekintette többek között a megyei könyvtár európai uniós információs szolgáltatását is, elmondta, hogy a kormány továbbra is kiemelten kezeli a könyvtárak közösségi Internet szolgáltatásait. A jövő könyvtárosainak feladata lesz, hogy aktív szerepet játszanak abban, hogy a látogatók megfelelő, szakszerű segítséget kapjanak az Internet használatban.

Február 9-én Békéscsabán, az Erzsébethelyi Jézus Szíve katolikus templomban **Gyulay Endre Szeged-Csanádi megyés püspök** szentelte fel ünnepélyes szentmise keretében az új orgonát. A felszentelt orgona több mint nyolcmillió forintba került. **Bielek Gábor apátplébános** üdvözölte a híveket, külön is köszöntve **Domokos Lászlót a megyegyűlés elnökét, országgyűlési képviselőt és Pap Jánost polgármestert**. Köszönetet mondott az orgona mecénásának **Szigeti Antal** esperesnek. Ajándékot nyújtott át **Paulus Frigyes orgonaépítő** mesternek. A gyönyörű hangú orgonát elsőként a Budapesten élő **Achim Erzsébet orgonaművész** szólaltatta meg. Bach csodálatos d-moll toccata és fugáját hallhatták a jelenlévők. Majd **Rázga József Erkel-díjas karnagy** vezetésével a Bartók Béla Vegyes Kar Bach és Mozart műveket énekelt

orgona-
kíséret-
tel.

A templom freskóit a nemrég elhunyt Patai László festette

Hírek házunk tájáról

Február 11-én a Gyoma-Felsőrérszi Olvasó- és Gazdakör Székházban **CIVIL FÓRUM** került megrendezésre, amelyen Dr. Kulcsár László ügyvéd a Magyar Gazdakörök Országos Szövetségének elnöke és Kertes Imre Békés Megyei FVM Hivatal Gyomaendrőd körzet vezető falugazdája tartott előadást a kormányprogram tervezett gazdaságpolitikájáról, Magyarország jelenlegi agrárhelyzetéről, a családi gazdaságok kialakításáról és a 2002 évi agrártámogatásokról, a fejlesztési hitelekéről.

Február 15-én Tóth Ferencné nyitotta meg a Kossuth úti **OVI-GAKÉRIÁBAN Sinka Beáta szárazvirág és termész kompozícióinak kiállítását**. A kiállítás megtekinthető május 31-ig, minden hétköznap 8-tól 17 óráig. Mindenkit szeretettel várnak a rendezők.

Február 19-én tartotta szaktanácsadói ülését a Megyei Közgazdasági Oktatási, Művelődési és Ifjúsági Bizottsága a Bethlen Gábor Szakközépiskola és Kollégiumban. A megtárgyalt 14 napirend a megyei fenntartó intézményekkel volt kapcsolatos.

Március 4-én hétfőn este 6 órakor tarja szokott ülését a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi Szervezete az Endrői Községi Házban. előtte este 5 órakor a Magyar Nyugdíjasok Polgári Szövetsége Gyomaendrődi Szervezete tarja ülését. Mindkét esemény rendkívüli jelentőséggel bír, s kérjük tagok feltétlen megjelenését.

Március 13-án 17 órakor a Katona József Művelődési Központban **lakossági fórum a fiataljaink jövője címmel**. A fórum meghívott vendége: **Gyürk András a FIDELITAS országos elnöke, országgyűlési képviselő**. Várjuk a fiatalokat s mindenkit, aki e téma iránt érdeklődik. Hiszen mindannyiunk számára legfontosabb fiataljaink jövője!

Értesítjük polgárainkat, hogy a **Liget fürdő fejlesztésének, a fedett úszócsarnok alapkövetételére március 14-én kerül sor**. Az ünnepséget megtisztelti jelenlétével **Dr. Matolcsy György gazdasági miniszter, Domokos László országgyűlési képviselő, a Megyei Önkormányzat elnöke**. Meghívást kaptak még többek között a megyegyűlés képviselői is. Program: 14.00 sajtótájékoztató, 14.30 alapkövetétel, 15.00 emlékfűtést. Kérjük polgárainkat minél többen jöjjenek el az ünnepsésre.

Tájékoztatjuk polgárainkat a **március 15-i ünnepségekről**. E szerint: **Endrődön** 9.00 órakor szentmisével kezdődnek az ünnepségek, melyen Iványi László plébános atya mond ünnepi szentbeszédet. 9.45 –kor zászlófelvonás és a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola diákjainak ünnepi műsora. Ezt követik a megjelent politikai és társadalmi szervezetek koszorúzása. **Gyomán** 11.00 órakor zászlófelvonás és a Kner Imre Gimnázium diákjainak ünnepi műsora, majd koszorúzás

A nagyhét és Húsvét templomainkban

	Endrőd	Hunya	Gyoma
Virágvasárnap	8. 18	10	10
Nagyecsütörtök, utolsó vacsora miséje	18	16	18
Nagypéntek			
keresztút az Úr szenvedése	9 15	17.30 18	17.30 18
Nagyszombat			
szentsír adoráció Vigília, feltámadás miséje, körmenet	8-18 18	9-15 15	17.30
Húsvétvasárnap	10. 18	8	10
Húsvéthétfő	10. 18	8	10

III memoriam

Szülőföld: Bölcse, majd koporsó! új kenyér íze, lepergő könny sója,
Sarkcsillag a négy égtáj felől! öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Anyanyelved billyogként jelöl! Isten áldjon! Te légy végső álomunk,
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld, s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

Vida Imre

1843-ban nagy földingás ijesztette meg az endrődieket. Több ház összeomlott, a templom is több helyen megrepedt. Érdekes, hogy a javítást minden állás nélkül csak kötélhágcsóval végezte egy egri kőműves, az olasz származású Bulini Viktor. Ugyanebben az évben, november 1-én jött létre az endrődi „Vida-féle Kórház” Vida Imre uradalmi inspektor áldozatkészségéből.

A falu legelesettebbjeinek, a nyomorékoknak kívánt segíteni. A községben akkortájt sajnos sok koldus volt. Vasárnapként a templomhoz vezető úton sorfalat alkottak és könyörögtek az öregek, gyermekek, nyomorékok. A makói illetőségű Vida Imre szíve megesett rajtuk. Gyermektelen házasságuk szomorúságának enyhítésére nemes lelkű felesége

CIPŐTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL

Rózsahegy u. 11.
Telefon: (66) 284-301

tevékeny közreműködésével házat vásároltak a Gyomára vezető Fő úton, s berendeztek egyelőre két szobát. Egyik a férfiaké, a másik a nőknek szolgált.

Az esesettekről Vidané vezetésével gondoskodtak. A bentlakók részére megfelelő bútorzatot biztosítottak; ágyakat, székeket, szekrényeket...) Induláskor 5-5 nyomorult került emberségesnek mondott körülmények közé. Fehérneműt, felső ruházatot, élelmet kaptak. Sőt, az elhunytak temetéséről is gondoskodtak.

Hamarosan építkezésbe kezdtek. A szobák számát megduplázták. Így már 10-10 elesett részére volt fedél. Külön férfi és női gondozó volt, akik a tisztaságra, rendre is ügyeltek. Persze az egyház is segített. A plébános, Schiffner Ede vállalta a szeretetház vezetését. Szabályszerű pénztárnaplót vezetett, s káplánja útján a lakók lelki gondozását is elvégezték. Néhány forint költőpénzt is biztosítottak a gondozottak részükre, hogy a koldulástól mentesítsék őket.

1900-ban újabb bővítést hajtottak végre, így már Endrőd egyik legfontosabb épülete lett. Az idős korú Vida Imre végrendeletében is gondoskodott szegényeiről. Több ezer aranyforintot bízott a plébánosra. Szülőhelyén, Makón is jótékonykodott. Ott a községnek iskolát építtetett. Halála után utcát neveztek el róla. Az első világháborúban a fenntartásra hagyott összeget lejegyztették hadikölcsönre, s oda veszett. Ettől kezdve a község gondoskodott a ház lakóiról. Ott lakott Dúc Imre, Kis Madari, Vízholdó Panna, akikről decemberi és januári számainkban írtunk, Endrőd különös alakjai címmel.

A II. világháború után egy ideig községi bölcsőde működött falai között. Majd annak megszűnése után tanyai kollégiumnak alakították át, ma is kollégium.

A „hálás utókor” 150 év után az utca nevét is elvette tőle, mert „kulák” volt.

Márton Gábor

Jót tenni jó

Magyar
Katolikus
Egyház
www.katolikus.hu

Köszönjük adója 1%-át!
Magyar Katolikus Egyház

Technikai
szám: 0011

A pásztorokról

III. fejezet

A különböző állattartó közösségeknek (legelőgazdaságok, nyájgazdaságok, juh- és sertéstartó társaságok, faluközösségek) a pásztorok alkalmazására gyakorolt eljárása a **pásztorfogadás**. Idejét helybéli szokás, sok helyütt a hatóság szabályozta. Időpontja a helyileg változó nap; Szent Mihálykor szeptember 29, Szent Demeterkor október 26, Szent Andráskor november 30 előtt, vagy legkésőbb a nyájak „szétverésekor” a közösség szóvivője a „gazda” megkérdezte a „számadót” akar-e a következő évre maradni. Ez volt a „szólitás”. Ha a közösség a pásztorral meg volt elégedve, vagy a pásztor sem mutatott hajlandóságot az elmenetelre, a pásztor fogadás napján - Szent Mihálykor, Újesztendő első napján, Vízkeresztkor január hatodikán, Gergely napkor március 12-én, vagy a kihajtás előtti vasárnapon - megtörtént a „marasztalás”. A „belső pásztorok” – csordás, csürhés, - felfogadása általában egy évre szólott, a „külső pásztorok” – csikós, gulyás, nyájjuhász, kondás, fejőjuhász – a legeltetés vagy a fejés időtartamára. A pásztorfogadás csak a számadót érintette, mert a bojtárokat már ő fogadta fel a marasztalás alkalmával történt megállapodás szerinti számban. A pásztorfogadás a legtöbb helyen a gazdák és a pásztorok közös ünnepe is volt. Ez volt a „gazdasági évés”, az állattartó közösségek – „gazdaságok” – fontosabb gyűléseihez kapcsolódó közös étkezés. Az „évés” költségeinek egy főre eső részét a távolmaradókra is kirótták, így a részvétel biztosítva volt. A gazdasági évés szélesebb körű hagyományhoz kapcsolódik, a különböző gazdasági

eseményekkel együtt járó hasonló együttesek - aratási, szüreti, céhes lakomák, - sorába tartozik, (de még a tsz. zárszámadó vacsora is).

A juhtartó gazdaságok „gazdasági évésén” a főetek a „paprikás juhhús” volt, amihez a juhot, birkát „sorrendben” a gazdatársak adták. („vágósor”, „soros vágók”). A pörköltet, avagy paprikást a gazdaság juhász készítette el szabad tűzön, bográcsban, még a legutóbbi időkben is, az 1970-es években. A gazdasági évésen csak a gazdaság tagjai, s csak férfiak, no meg a juhász vett részt. Az italt is közösen állták, a „pájkát” s borított. E nemes és elmaradhatatlan nedűk beszerzésére külön is megbíztak egy „minden gyanú felett álló gazdaembert”. A gazdasági évésnek, régebbi közösségi évéseknek és magának az evés technikának olyan mozzanatait őrizték meg a legközelebbi múltig, melyek a paraszti háztartásokból már eltűntek; pl. egy asztalnál ülők közös bográcsból éttek.

A legelőknél járó állatok őrzése fogadott pásztoroknak a legeltetés időszakára megállapított bére a „pásztorbér”. A legelőbirtokos – a legeltető közösség, közbirtokosság, legeltetési bizottság, - évről-évre állapítja meg a pásztorbért a legelőre kihajtott „számosálatonként” (500 kg élősúlynak megfelelő, tehát 1 db ló, 1 db kifejlett szarvasmarha, stb.) A külső pásztorok – csikósok, kondások, nyájjuhászok – bére két részből állott: természetbeni és készpénz vagy gabonajárandóság. A pásztorbért a számadó kapta, ő fizette belőle a bojtárokat. A természetbeni járandóság, meghatározott számú állat ingyen legeltetése, az „éves

juhász” számára „kommenció” (gabona, tüzelő, lakás), s a „vasárnap tej” volt, amit vasárnap kifejt juhtejet. A régi időkben gyakorolt „sorkoszt” (azaz, hogy sorrend szerint meddig más gazda gondoskodott az napi kosztjái) helyébe gabonajárandóság vagy készpénz lépett, a régi „bocskorpénzt” is beleszámították a pénzberbe (bocskorpénz = a bocskor elkészítéséhez szükséges marhabőr ára).

A hazajáró állatok pásztorai - csordás, csürhés – csak a legeltetési időszakokra, a csürhés sok esetben az egész évre kapott fizetést.

1756-ban Török Mihály „ménespásztor” fizetése: „minden lútúl

Karácsonyig 3 poltúra. Három lútúl edgy kenyír, és Karácsonytól – Szent György napig egy lútúl 4 poltúra. Egy marhabőr nyeregszerszámmak. Az mely lovak esztendeig maradnak keze alatt, kettőtül edgy kenyír.”

„1732 új évkor ménespásztor bére: másik újesztendeig Egy lútúl poltúra 4, Két tavalyi csikó egy lú számban vétetődvn poltúra 4, Két lútúl egy kenyír, Bocskornak fél Marhabőr, A lovak nyargalása illendőképpen (az éppen soron lévő nyerges lovat nem gyötri agyon gazdája kárával), A lófogással mikor szükséges éppen tartozik (vagyis amikor egy gazda kimegy a méneshz s lovát, lovait hazavinni szándékozik, azt, azokat a csikós pányvával kifogni tartozik).”

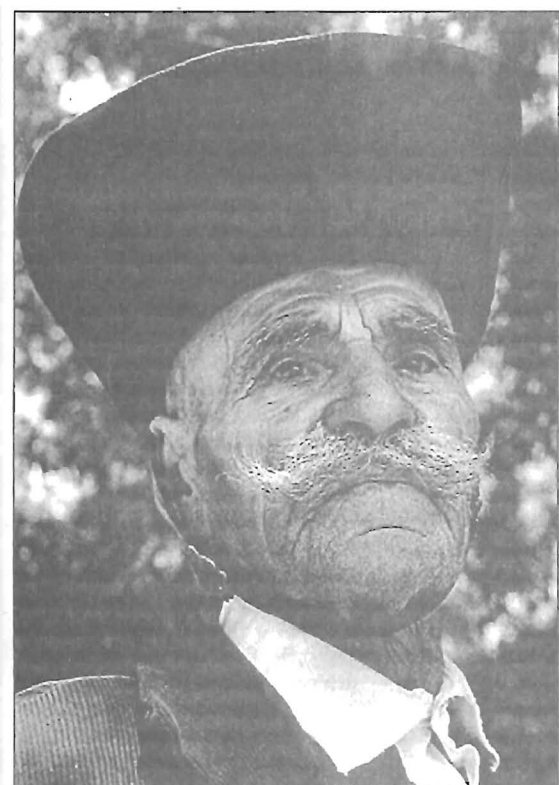
1801-ben az egyik csikósbojtár bére volt: 8 frt. 4 köből búza, 4 köből árpa, két pár csizma és egy pár bocskor (július 1-től, január 1-ig „félidős”)

Bíró Péter és Szendrei Dániel gazdák „társaságon kívül” (egyéni pásztorfogadás) 1820 eszt. Febr. 20-ik napján egy esztendőre fogadtak juhászt, „juhainkat eleibe számoltuk martz. 2-dikán”, kinek bére: 10 bárány, 6 véka búza, egy pár csizma, egy pár bocskor, vasárnap tej.”

„1897 évre én Csapó János meg fogattam Kanásznak Virág Jánost, bére 2 köből búza, egy köből árpa, 12 frt. 10 vika csüves tengeri, ha terem, egy szejker szalma. Foglalóba 1 frt.-ot attam.”

„Papp Zsigmond megfogadtam ifj. Kovács Lajost kanásznak 1938. május 1-től, 1939 nov. 30-ig, ezen időre fizetsése 3 q búza, 1 q árpa, 4 q csüves tengeri, 1 pár csizma és 30 pengő.”

Cs. Szabó István

Fotók:
Kunkovács László

Katolikus oldal

MÁRCIUS HÓNAP ÜNNEPEI

3. vasárnap: Nagyböjt 3. vasárnapja
 4. hétfő: Szent Kázmér
 10. vasárnap: Nagyböjt 4. vasárnapja
 17. vasárnap: Nagyböjt 5. vasárnapja
 19. kedde: Szent József
 24. vasárnap: Virágvasárnap
 28. csütörtök: Nagycsütörtök
 29. péntek: Nagypéntek
 30. szombat: Nagyszombat
 31. vasárnap: Húsvétvasárnap

Az oldalt szerkeszti: Iványi László plébános

1. Az Oltáriszentség a beavatás harmadik szentsége, és a beavatás másik két szentségéhez kapcsolódik: a keresztséghez és a bérmláshoz.

Ha felnőtteket fogadnak be az Egyházba, ők a beavató szentségeket a hagyományos sorrendben veszik fel: keresztség, bérmlás, Oltáriszentség.

A nyugati (latin) egyháznak az a gyakorlata, hogy a gyereket egészen kis korukban keresztelik meg, első szentáldozáshoz leghamarabb hét-nyolc éves korukban engedik őket, a bérmlás szentségét pedig betöltött tizenharmadik éves koruk között vehetik föl.

A keleti egyházakban a kisgyermek keresztségük alkalmával megkapják a bérmlás szentségét és az Oltáriszentséget is, ilyen módon megmarad a hagyományos sorrend.

2. Az Oltáriszentségnek többféle elnevezése van: Eucharisztia, kenyértörés, az Úr szentvédésének és feltámadásának emlékezete, szent áldozat, szent liturgia, szentáldozás, szentmise.

3. Krisztus az Oltáriszentséget az utolsó vacsorán alapította.

4. Az Oltáriszentség szentségi áldozat, amelynek tartalma:

A hálaadás és dicséret;

Az Oltáriszentség áldozatában Krisztus halála és feltámadása által az Egyház az egész teremtést ajánlja fel a mennyei Atyának mint a dicséret és hála áldozatát.

Az Egyház az Oltáriszentségben hálát ad Istennek minden adományaiért, amelyek a teremtés, megváltás és megszentelés hármasságában nyilvánulnak meg.

Krisztus kereszthalála és a halálból való feltámadása;

Az Oltáriszentség jelenlétének a keresztdozatot vérontás nélkül.

Krisztus áldozata és az Eucharisztia áldozata egy és ugyanaz az áldozat.

Az eucharisztikus áldozatban és a keresztdozatban egyetlen pap és egyetlen áldozat van: Krisztus.

Minden egyes szentmise az egész Egyház szentmiséje, beleértve a mennyei Egyházat is.

A szentmisét azokért az elhunyt hívekért ajánlják föl, akik a tisztítóhelyen vannak.

Krisztus jelenléte;

Krisztus igazán, valóságosan és lényege szerint jelen van az Oltáriszentségben.

Krisztus a maga teljességében, testével, vérével, lelkével és istenségével jelen van az Oltáriszentségben mind a kenyér, mind a bor színe alatt.

Krisztus mindkét szín alatt annyira teljesen van jelen, hogy a „kenyér” megtörésekor az ő egysége nem törik meg.

A legméltóságosabb Oltáriszentségben jelen levő Krisztust imádjuk a szentmisében.

Krisztusnak az Oltáriszentségben való jelenlétét imádjuk a szentmisén kívül csöndes szentégimádásban, körmenetekben és egyéb ájtatosságokban.

Krisztusnak az Oltáriszentségben való jelenlétét érzékeinkkel nem tudjuk megtapasztalni, hanem csak hitünkkel tudjuk felfogni.

5. Az Oltáriszentség ünneplése egyben húsvéti lakoma is.

A katolikusok helyesen teszik, ha gyakran járulnak szentáldozáshoz.

MÁRCIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor, hétköznap reggel fél 8-kor.
 Nagyböjtben keresztút: pénteken 5-kor, vasárnap fél 5-kor.
 Nagyböjti lelkigyakorlat: nagyhétfő, nagykedd, nagyszerda 18 óra,
 Vezeti: Mgr Kovács Péter pápai káplán, békéscsabai plébános
Szent Gellért Iskola kápolnájában
 március 10-én és 24-én, vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor, kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.
 Nagyböjtben keresztút: péntekenként fél 5-kor.
 Nagyböjti lelkigyakorlat: nagyhétfő, nagykedd, nagyszerda 16 óra

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 16 órakor.
 Nagyböjtben keresztút: pénteken reggel a 8 órai mise után.
 Nagyböjti lelkigyakorlat: nagyhétfő, nagykedd, nagyszerda 17 óra
 Vezeti: Réthy István c. apát, szarvasi plébános

A katolikus hit elemei (5)

A hívők akár kétszer is áldozhatnak egy nap, ha szentmiseáldozaton részt vesznek.

Aki azonban tudja, hogy van súlyos bűne, annak előbb a bűnbocsánat szentségét kell felvennie.

Szentáldozás előtt egy óra hosszat nem szabad sem enni, sem inni, de orvosságot szabad bevenni és vizet inni. (szentségi böjt) Betegeknek csak tizenöt perc a böjt.

A nem-keresztények és a katolikus Egyházzal nem teljes egységben élő keresztények nem vehetik magukhoz az Oltáriszentséget. Az Oltáriszentség a hit, az élet és az imádás egységét jelenti. Ha nem-katolikusok áldoznának, az olyan egységet fejtené ki, amely a valóságban még nem létezik; ezért az egységért mindnyájunknak imádkoznunk kell.

- A szentáldozás erősíti Krisztussal való egységünket.
- A szentáldozás elszakít bűneinktől.
- A szentáldozás a hívők egységét teremti meg.
- A szentáldozás a szegények felé fordít bennünket.

6. Az Oltáriszentség az eljövendő dicsőség ígértét is tartalmazza.

Az Oltáriszentség azt jelzi, hogy Isten országa be fog teljesedni a jövőben.

Az Oltáriszentség azokkal egyesít, akik a mennyben már most az Istennel való egység örömeiben élnek.

7. Az Oltáriszentség szertartásának a lényegi része a ko-

vasztalan kenyér és a bor átválttatása, amelyet a pap hajl végre, amikor a kenyér fölött ezt mondja: „Ez az én testem, mely érteték adatik”, és a bor fölött ezt mondja: „Ez az én vérem kelyhe, az új és örök szövetségé. Ez a vér értetek és mindenkiért kiontatik a bűnök bocsánatára.”

Ezt a középponti cselekményt egy alapvető építmény veszi körül, amely a korai Egyháztól származik.

Az ige liturgiája követi a bevezetést, és magába foglalja az olvasmányokat, a szentbeszédet és az egyetemes könyörgéseket.

Az ige liturgiáját az Eucharisztia liturgiája követi, amelynek fő részei először is a kenyér és a bor felajánlása, azután az átváltozás a megelőző és követő imádságokkal, végül a szentáldozás.

Az ige liturgiája és az Eucharisztia összefüggő, egyetlen szentkezleti cselekmény. Az asztal, amelyenél a Szó elhangzik, egyben az Úr Testének és Vérének asztala is.

8. A kenyérnek és a bornak Krisztus testévé és vérévé való átváltozását **átlényegülésnek** nevezzük.

Lényeg az, ami önmagában létezik.

Amikor az Egyház azt tanítja, hogy a kenyér és a bor Krisztus testévé és vérévé változik, az azt jelenti, hogy az a valami, ami a kenyeret kenyérré vagy a bort borra teszi (vagyis a kenyér lényege és a bor lényege) megszűnik. Az átváltozás után már nincs jelen a kenyér lényege és nincs jelen a bor lényege. A kenyér és a bor lényegének megváltozását nevezzük **átlényegülésnek**.

Bár a kenyér lényege és a bor lényege az átváltozás után már nincs

jelen, a külső színek, megjelenési formák megmaradnak.

9. Minden megkeresztelt hívó felajánlhatja az Eucharisztia, de a kenyér és bor átváltóztatását az Úr testvére és vére csak érvényesen fölszentelt pap végezheti el.

10. Az Oltáriszentségben megjelenő kenyér és bor táplálékot jelent, és valóban a lélek tápláléka.

11. De a kenyér és a bor a teremtes gyümölcseit is jelenti, és így mintegy az egész teremtes Istennek való följajlását jelképezik.

12. Magának Krisztusnak az utolsó vacsorán a kenyér és bor fölött elmondott szavai alapján a kettős átváltóztatásban Krisztus testének és vérenek a különválasztását látjuk. Az Oltáriszentség Krisztus áldozatának a jele és egyben azonos is vele.

13. Mind a kovásztalan kenyér, mind a bor hosszú ideig megmarad romlatlanul, és ezért az Oltáriszentség Krisztus jelenlétét jelzi és valósítja meg.

Az Eucharisztia „az egész keresztény élet forrása és csú-

csa” (lásd Lumen gentium, 11.). A szent Eucharisziával kapcsolatban áll és reá irányul a többi szentség, valamint minden más egyházi szolgálat és az apostolokodás is. Hiszen „az Eucharisziában benne van az Egyház egész kegyelmi gazdagsága, maga Krisztus, a mi húsvéti bárányunk és élő kenyérünk.” (lásd Presbyterorum ordinis, 5.) „Az Eucharisztia jelzi és megvalósítja az életközösséget Istennel, valamint Isten népének egységét, melyek által az Egyház önmaga. Az Eucharisziában egyszerre jelen van annak a történelnek a csúcspontja, amely által Isten Krisztusban megszenteli a világot; valamint az istentisztelet csúcspontja, melyet az emberek a Szentlélekben adnak meg Krisztusnak és őaltala az Atyának.” Végül az eucharisztikus ünneplés, a szentmise által már csatlakozunk az égi liturgiához és elővételezzük az örök életet, amikor Isten lesz minden mindenben (vö. 1Kor 15,28). Röviden, az Eucharisztia hitünk tartalma és összegzése. „Gondolkodásunk megegyezik az Eucharisziával, az Eucharisztia viszont megerősíti a gondolkodásunkat”. (KEK, 1324-1327.)

Templomtető felújítás Endrődön

Hamarosan elkezdődik az endrői templomtető javítása.

Sokan emlékeznek még, hogy „nemrég” volt a tetőzet teljes egészében kicserélve. Ez a nemrég majdnem 30 éve! A nem túl jöminőségű pala mára már eléggé tönkrement. Korábbi beázások miatt a faanyag több helyen romlásnak indult. Statikai okok miatt meghajlott, megroggyant a tetőszerkezet. A mozgás, és az idő vasfoga kikezdte a bádogozást, elrepedt, eltört, a víz befolyt.

Több éve toldozzuk, foltozzuk, - ez csak tűzoltómunka - de tökéletes csak egy nagyszabású felújítás után lesz.

Ezért a kora tavasszal nekifogunk a felújításhoz. Statikailag megerősítjük a megroggyant tetőszerkezetet Dr. Körösfalvy Pál békéscsabai statikus mérnök tervei és számításai szerint. Az elkorhadt faszervezetet kicseréljük. A palát lecseréljük hódfarkú piros cserépre. Mivel templomunk műemlék, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (régiben: Műemlékvédelmi Hivatal) engedélye volt szükséges. Csak a cserépedést engedélyezték. Ezért a meglévő tetőszerkezetet át kell alakítani a súlyosabb cseréphez. Szükséges a bádogozás, falzegélyek cseréje is, a sokkal tartósabb vörösrézre.

Ki kell javítani a toronysisak tönkrement bádogfedését is.

A felújítást Varga Zoltán helyi vállalkozó végzi. Műszaki ellenőr: Kovács Mihály.

Tízmillió forintot a Püspökség biztosított, sajnos, ez kevés lesz. Domokos László képviselő úr ígérte, segíteni fog további források felkutatásában.

Február 9-én tartottuk a hagyományos farsangi egyházközségi vacsoránkat.

A plébános üdvözlő beszédével kezdődött. Mindjárt egy szomorú eseményre emlékeztetett: aznap hunyt el egyházközségünk régi elnöke, Ungvályi Vince. Néma felállással, és fohással emlékeztek meg róla az egybegyűltek.

Ezután a plébános ismertette az elmúlt év eredményeit, és a soron következő feladatokat. Utalt azokra a támadásokra is, mely a napokban érte az egyházat.

Ambrózi László gondnokunk és csapatának birkapörköltje nagy sikert aratott. A jó hangulatot tükrözte, hogy a zenére sokan táncoltak is.

Köszönve és kérve a bizalmat

Gyomaendrőd országgyűlési képviselőjeként köszönöm az emberek bizalmát. A gyomaendrői emberek 1998-ban úgy döntöttek, hogy a térség hátrányos helyzetének magyarázatáért helyett a jövőre szavaznak. Az Önök választása eredményes volt, **az élet szinte minden területén előre léptünk.**

A belvizes házak, a középületek a kormány támogatásával megújultak, folyik a csatornaépítés. Új utak, és kerékpárutak létesültek. Megújult az idősök otthona, szociális bérlakás és fiatalok garzonja épül. Több helyi vállalkozás munkahelyteremtését sikerült támogatnunk. Gyomaendrőd fejlődésének egyik legfontosabb állomása az 1999-ben megnyert Ipari park cím. A Bethlen Iskola és a Kner Imre Gimnázium megújultak.

A Liget fürdőben nyaranta egyre több hazai és külföldi vendéggel találkozhatunk, akik évről-évre visszajárnak ide pihenni. Ezért Gyomaendrőd elhatározta, hogy fejleszti, szépíti a fürdőjét, amit képviselőként támogattam, így 393 millió forintot nyert a fürdő a Széchenyi Terv egészségügyi programján. A városban nincs fedett medence, ezért új fedett uszoda és gyógyfürdő épül, összesen 787 millió forintból.

Az elért eredmények az itt élő emberek munkájának eredményel. Országgyűlési képviselőként, politikusként én csak a lehetőségeket tudom megteremteni, ezekkel a lehetőségekkel az itt élő embereknek, a vállalkozóknak, civil szervezeteknek, önkormányzatoknak kell élniük, és éltek is!

Gyomaendrőd eredménye négy évre elegendő, de összességében ez még kevés. Azt mutatja, arról beszél, hogy még nagyon sok dolgunk van. Ezért szeretném tovább képviselni a gyomaendrői embereket az országgyűlésben, köszönöm, hogy ebben kopogtatócédulákkal sokan támogattak.

Országgyűlési képviselőként munkámmal azt szeretném elérni, hogy a Gyomaendrődön élő embereknek legyen munkájuk, a vállalkozókat vállalkozóbarát környezet vegye körül, melyben kibontakozhatnak terveik. Országgyűlési képviselőként minden segítséget meg kívánok adni az önkormányzatnak, a civil szervezeteknek és a vállalkozóknak ebben a munkában.

Domokos László
Országgyűlési képviselő

Domokos László képviselő, és Dr. Dávid Imre polgármester úr is megtisztelte összejövetelünket.

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

Balassa család

Minden kétséget kizárólag a legrégebbi magyar családok egyike Balassa-Gyarmati gróf és báró, kiknek leszármazottai történelmünknek szinte minden lapján megtalálhatók. A már többször emlegetett Nagy Iván családtörténeti könyve négy leszármazási táblán közel 120 nevet említ. nekik felsorolására elég sem lenne ez az oldal.

Eredetüket Böngr (bunger) kun vezér fiától származtatják. Leszármazásukat a családi levéltár adata alapján 1224-ig szakadatlan láncolatban lehet fölvenni, mert alig van olyan családunk, mely régebbi és a tatárjárás óta helyben maradt levéltárral dicsekedhetne. Sőt a tatárjárást megelőzően is maradtak fenn oklevelek. Ezek nyomán I. Detrét kell törzsül kiemelni, aki II. Endre királyunk királyi prokurátora volt. 1229-ben a király Borsod vármegyében, Borsod várához tartozó birtokot adományoz neki. 1233-ban Detre Comes fia Miklós II. Endrétől Újfalú birtokot nyer adományképpen. De birtokai voltak a családnak Nógrád és Hont megyékben is. A család ősi fészket, Kékkő várát a XIII. század végén, a XIV. század elején kapák. I. Károly királytól. A XIV. század közepén a család már kihalóban volt, amikor Balás újra megalapítja. Róla neveztetett el Ipolygyarmat Balás-, később Balassagyarmatnak. Felsőrelhatatlan az a sok főispáni cím és rang, amit a család tagjai a századok alatt betöltöttek. A sok nagy történelmi alakból – ismét szubjektív a válogatás – történelmünknek és irodalmunknak oly kedves alakját szeretném említeni. Bálintot.

Balassa (Balassy) Bálint, gyarmati és kékkői báró első nagy magyar lírikusunk. Születésének helye ismeretlen, ideje 1551. elhunyt 1594. május 26-án Esztergomban. Első nevelője édesanyja Sulyok Anna volt, a protestantizmus „dajkája” nagy hatást tett rá a család udvari papja (1557-64 és 1565-73 között) Bornemissza Péter, a reformáció termékeny tollú írója. 1572 táján Eger várába költözött, hogy a hadi pályán szolgálja hazáját. Itt lobban fel szerelme Temesvár hősné leánya, Losonczy Anna iránt, aki azonban 1567 óta Ungnád Kristóf egri kapitány felesége már 1567-től s 1570-től élt urával Egerben. Viszonyzatlan szerelmén keseregve 1575-ben 200 aranyért felesap Békési Gáspár katonájának s hadba indul Báthory István ellen. A csatában megsebesül, a Báthory fogságába kerül, a fejedelem azonban kegyelmébe fogadja. Bálint a gyulafehérvári udvarba vág életet él. A török azonban, kiknek a Balassiak igen sok kárt okoztak. Bálint kiadatását követeli. Báthory István, de utóda Kristóf sem adja ki, végül Lengyelországba menekítik. Krakkóban újra csak vidám élet várja. Majd 1577-ben ismét haza jön. 1578. február 2-án Pozsonyban hűséget fogad Rudolfnak, s a király 50 lovas kapitányává nevezte ki Egerbe, így ismét Ungnád né Losonczy Anna közelében van.

1582-ig marad Egerben, otthagyja a végvári életet, amire inkább a mulatozás, adósságszinálás, semmint a komoly katonai ambíciók jellemezték. 1584. december 25-én feleségül veszi unokatestvérét özv. Várady Mihályné, Dobó Krisztinát, mellyel nagy botrányt keltett. Sárospatak várába költöztek. S hiába tért át a katolikus vallásra 1586 elején, most már a pápa is, és az esztergomi szentszék is pörölte, amely végül is semmisnek mondta ki a házasságot, és fiát törvénytelennek mondta ki. Am a pert 1588. február 8-án felsőbb parancsra megszüntették. (Feltéhetően Rudolf király közbenjárására.) A császár a vagyonából kikopott embert ismét kegyébe fogadta vitézi közé Újvárra rendelte. Amikor Ungnád meghal, ismét fellobban szerelme Losonczy Anna iránt. Valószínű ekkor írja legszebb szerelmes verseit, a Júlia-ciklust. Am Anna Forgách Zsigmondnak nyújtja kezét.

Bálint szegycenében Krakkóba bujdosik, hol a víg élet kigyógyítja bánatából. 1591-ben hazatér. 94-ben részt vesz Esztergom ostrománál, hol május 19-én halálosan megsebesül. Végös óráiban tanítványa, Rimai János és jezsuita gyóntatója, Dobokay Sándor vigasztalják. Irodalmi hagyatékát is rájuk bízva hívó megnyugvással fejezt be pályáját.

Költői munkáinak első hiteles és teljes kiadását Rimai János tervezte. Első versei 1631-től kezdve jelennek meg. Rimai János munkáival, de ezek csupán 26 vallásos éneket tartalmaznak. 1879-ben jelenik meg az első teljesebb kiadás, melyet Szilágyi Áron ad közre.

Balassy Bálint, mint ember reneszánsz természet, mint költő igazi lírikus. Műveiben, költői munkáiban megjelenik a szilaj, féktelen szenvedé-

lyek hajbain hánykódó, vagy mélyeséges büntudattól szenvedő lélek küzdelmei, a költői kifejezés annyi szépségével, hogy Kisfaludy Károly és Csokonai fellépéséig, mint dalköltőt senki fel nem érte. Költészetére a magyar virágénekek is nagy hatással voltak, s költeményeiben a magyar népköltészet is fellelhető motívum.

Balassa Bálint gróf (nem azonos az előbbi névvel) 1631 - 1684). Honti főispán, majd királyi táblabíró Részt vett 1684-ben a török elleni ütközetekben. Neki is voltak költői hajlamai.

Balassa Ferenc gróf 1756. királyi kamarás, 1785-ben Horvátország és Dalmácia bánja, főkapitánya. Mária Teréziának belső, meghitt embere. Meghalt 1807-ben, s vele kihalt a család grófi ága.

Balassa Zsigmond királyi kamarás, Nógrád megye főispánja. 1585-ben Krakkóban tartott fényes esküvőjén a lengyel király is részt vett. 1609-ben az országgyűlés mint követet Sziléziába küldte. 1619-ben a megrongált kékkői várat építtette újjá. 1623-ban hunyt el. Neje, Zborovszky Samu lengyel herceg leánya adta ki 1609 és 1620 között az országgyűlésben elhangzott szónokleit

NEUBORT KANDALLÓKI!

Kemencék, oserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!
Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ osztelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimet:
Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.
Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Elmúlt évszázadok megyei krónikája

Az 1879 évi Békés megyei Közlöny febr.- márc.- áprilisi számaiban még nyoma sincsen március 15. megünnepléséről. A hírek nagy terjedelemben a rettenetes károkat okozó tiszai árvízről szóltak. Különösen Szeged, Csongrád, Szentés, Hódmezővásárhely térségéről, de vészterhes hírek „közöltetnek” a Maros és Körös folyók mellékéről is.

1867 től vannak ugyan utalások szűk körökben való ünneplésről. Pl. a gyomai „Alsó-részi Polgári Olvasó Kör” jegyzőkönyveiben is. A gyomaiaknál hagyományos volt a „szabacssági tűzgyújtás” Utcakereszteződéseknél, tágabb térségekben tüzeket gyújtottak és azokat körülállva beszélgettek a szabadságharc eseményeiről, hallgatva az öreg honvédek elbeszéléseit.

BÉKÉSMEGYEI KÖZLÖNY 1880.
VII. évf. 53. száma, szerda Március 17.
(Megyei Hírek 1. és 2. old.)

„Március 15-dikét a békés-csabai polgári kör megünnepelte saját helyiségében egy körvacsorával, melyen nemcsak a polgári kör tagjai, hanem azokon kívül a földművelő gazdaközösségből is részt vettek. A községi és az evangélikus egyház elöljárósága is részt vett az ünnepélyen.

Megnyitól a csabai dalkör <Isten áldd meg a magyart> összhangzatos szabadossággal énekelte el. A vacsora kezdetén Vidovszky János úr a polgári kör elnöke, Kemény Mihály úrnak a polgári kör volt elnökének egy üdvözlő táviratát olvasta fel, mely éljenzéssel fogadtatott. Eördögh Frigyes úr a csabai járás derék főszolgabírájának tószója (po-hárköszöntő. Szerk.) után ismét Vidovszky János úr olvasott fel egy orosz-házi honleánytól egy alkalmi költeményt,

mely hazánk nagy fia, Kossuth Lajos éljenzésével ért véget. Jeszenszky Miklós úr Csaba városának egyik derék jegyzője a fiatal nemzedék buzdítására emelé poharát, merre mintegy válaszólag Zsilinszky Endre úr (Bajcsy Zsilinszky Endre édesapja. SZERK.) a 48-diki napok hős bajnokairól az akkori honvédekről, különösen az ezen az ünnepélyen is résztvevőkről emlékezett meg. A dalárda is még énekelt egy alkalmi dalt, melynek szövege a jelen voltak közül többen kíváncsiakká lettek. Megemlítendő még az is, hogy az egész vacsora alatt, időközönként Puccsi Náczi zenekara kiválóan magyar nemzeti dalokat, darabokat játszott el, melyek hallatára a jelen voltak közül sokan, különösen a 48-diki honvédek dalra kerekedtek. Az egész ünnepély szép rendben folyt le.”

„A szarvasi főgymnásium önképzőkör március 15-én a díszteremben délután 3 órakor nyilvános ülést tartott, melyen igen szép számú és díszes közönség vett részt, nem kevésbé a nagy nap iránti kegyeletből, mint kínálózó művelzet miatt, melyet valóban fel is talált”

„A szarvasi népdalkör március 15-dike emlékeül s saját helyiségében közvacsorát rendezett.”

„A bécsi szociál demokraták egyik vezérét Hoffmann Rudolf kalapos legényt, elfogták a bécsi schmelz-i temetőben hol nyomtatott felhívásokat osztogatott szét, melyeken felszólítja Bécs munkásosztályait, hogy tüntető menetet rendezzenek a márciusi elesettek sírjaihoz.”

„Megjelent és bekötetett a MAGYAR SZABADSÁGHARC történetének 21-25 füzeté gazdag tartalommal s több igen sikerült képpel illusztrálva. Írta: Varga Endre. Kiadja: Mehner Vilmos Budapesten.”

BÉKÉSMEGYEI KÖZLÖNY 1880.
VII. Évf. 54. száma csütörtök március 18. Békés-Csaba.

2. old. „Békésen megünnepezték egy szűkebb körben az örökké emlékezetes március 15-két.”

3. old. „Gyomán az alsó-részi polgári olvasó kör mint mindig, úgy ez évében is megtartotta, illetőleg megünnepelte a hazának történelmében örökre fénylő csillagként tündöklő március 15-két oly szép számmal, hogy a helyiség már alig volt képes befogadni az e kör iránt rég óta tiszta érdeklődéssel viseltető polgárokat. Éjjel tájban a helybéli dalárda is Pásztor József (ref. kántor, Pásztor János szobrász édesapja. Szerk.) és Veress Lajos (tanító) karnagy urak vezetése alatt eljött, s alkalmi, lelket emelő dalaikkal a jelen volt, s már is a majdnem tetőpontra hágott jó kedvet fokozták, úgy annyira, hogy az egylet kijelentette - mely különben is régóta a tudomány, becsületesség, pártolását tűzte maga elé - hogy e naptól kezdve a dalárda pártoló tagjai sorába lép; ezt követte több egyleti tag élén a közkedvességű elnöknek, ki egyszerűsmind azt is kijelentette, hogy ő nem magányosan hanem másodmagával lép az egylet pártoló sorába, mit a jelenlévő dalárda tagjai lelkes éljenzéssel fogadtak. A magyar zamatú jó kedv reggeli hat óráig tartott szakadatlanul.”

„Gyulán a polgári körben március 15-ét szép bankettel ünnepezték, melyen több mint 100 polgár vett részt hol jó dikciók (szónoklatok. Szerk.) esőként hullottak. A közvacsora hajnal felé ért véget.”

Összeállította: Cs. Szabó Isván

GYERMEKCIPIÓ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Ten: Tel/Fax: 66-280-104
Mobil: 06-30-9634-085

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

„Meg kell tanulni önmagunkban bízni”

A következőkben Orbán Viktor miniszterelnök Vigadóban elhangzott országértékelő beszédéből idézzük, hogy mindazok az olvasóink, akik más irányú elfoglaltságuk miatt nem hallhatták, és nem jutottak sajtóhoz megismerhessék az elmondott beszéd főbb részleteit.

„Az ember nem azért szereti a hazáját, mert nagy, hanem mert ővé” kezdte előadását a miniszterelnök. „A haza olyan, mint egy nagy család. Velünk együtt él, velünk, általunk változik, problémái valójában a mi közös, személyes problémáink.” Emlékeztetett Széchenyi szavaira, a bekövetkezett kormányváltásra, majd így folytatta: „Négy évvel ez előtt azt mondtuk, hogy van más választás: polgári Magyarország. És mindennek eredményeképpen végül önök azzal bíztak meg bennünket, hogy közös terveinket váltsuk valóra.” Beszédében felvázolta mindazokat az eredményeket, melyeket 2001 évben ért el a kormány: „2001-ben indult a Széchenyi terv. Az otthonteremtő program 25%-ról 3%-ra szorította le a lakások hiteleinek kamatait...” 2001-ben a kis és középvállalkozások 10, majd 30 millió forint beruházás-számú adókedvezményhez jutottak. A minimálbért kétszeresére emeltük. 2001-ben bevezettük a diákhitelt... 2001-ben megtettük az egészségreform második lépését, elindítottuk a népegészségügyi programot. Korlátok közé szorítottuk a gyógyszerárak emelkedését... A szeptember 11-i terrortámadás után megerősítettük a rendőrséget. 2001-ben a sokszor becsapott és hitegetett vidéki emberek, volt tsz-tagok végre hozzájutottak a jussukhoz... 2001-ben elértük, hogy a magyar termőföld magyar kézben maradjon... 2001-ben felújítottuk a régi, megroppant dunaföldvári hidat, és újra felépítettük a Párkány-Esztergom közötti Mária Valéria hidat... Megalkottuk a státustörvényt, mert tudjuk, hogy a nemzet olyan, mint a család, minél nagyobb és összetartóbb, annál erősebb. Ez a törvény a magyar nemzet határon átvélő újraegyesítését szolgálja. Nagy siker volt, olyan siker, amely túl nő az országhatárokon. 2001-ben a magyar kultúra határon átvélő újraegyesítése lényegében megtörtént. Már nem létezik külön határon túli magyar irodalom, háromtíz magyar zene csak mar-

gyar irodalom, zene, tánc a maga teljességében.”

E rövid visszatekintés után, melyben a beszédnek csak egyes részleteit közölhettük, a miniszterelnök úr így folytatta: „Talán az előbb felsoroltak után nem tartják túlzónak, ha azt mondom, hogy 2001-et az áttörés évének nevezhetjük. A 2001-es esztendő megelőzte a 2000-es, a millennium, melynek igazi, talán történelmi jelentősége most s ezután mutatkozik majd meg. Ugyanis a felemelkedéshez egy terv kevés. Végrehajtásához újra meg újra meg kell tanulni bízni önmagunkban, és bizony a magyaroknak a nehéz évtizedek után, a millennium esztendejében újra meg kellett tanulniuk önmagukban bízni. Bízni egymásban, bízni a szomszédban, bízni a hazában, egyáltalán bízni a jövőben. A miniszterelnök hazánkat egy rakétához hasonlította, mely felemelkedett, s pályára állt. Majd így folytatta: „Egyre inkább úgy tűnik, magyarnak lenni biztos befektetés a jövőbe. Biztos befektetés a jövőbe, mert Magyarország polgárai európai polgárok, akik olyan országban akarnak élni, amely európai életkörülményeket biztosít számukra. A mögöttünk hagyott négy évben, történelmünk során, azt hiszem, először megtörtént, hogy a magyar gazdaság képes volt arra, hogy az Európai Unió növekedésének kétszeresét teljesítse. Ezzel esélyt teremtettünk arra, hogy egy nemzedék alatt felzárkózzunk Európa fejlett országaihoz. E növekedés fenntartása teremti meg a lehetőségét annak, hogy nagy célokat tűzzünk ki magunk elé

2006-ig. Ez a növekedés teszi lehetővé, hogy 2006-ig elérjük, hogy az adómentes jövedelem az egygyermekes családoknál egymillió, a kétgyermekeseknél 2, a háromgyermekeseknél pedig 3 millió forint legyen. Emlékeznék rá, alanyi jogúvá tettük a gyedet, alanyi jogon jár a családi pótlék és az iskoláztatási támogatás is. De többre van szükség, ezért 2006-ig a gazdasági növekedés eredményeképpen képesek leszünk arra, hogy a kiegészítő családi pótlék összegét megkétszerezzük. A rászorulóknak ingyenes étkezést tudunk majd biztosítani a bölcsődében, óvodában, az általános és középiskolában. Képesek vagyunk arra, hogy az erőteljes gazdasági növekedés eredményeképpen a fizetések emelésével az adók csökkentésével 2006-ra elérjük, hogy a magyar polgárok átlagos keresete megkétszereződjön. Ennek a nagy tervnek a minimálbért felemelésének sikere adja meg az alapját. Ha képesek voltunk arra, hogy négy esztendő alatt a minimálbért több mint két és félszeresére növeljük, akkor következő lépésként meg fogjuk ezt tenni az általános bérekkel is. 2006-ig el tudjuk érni, hogy Magyarországon minden dolgozni akaró és tudó polgár munkához jusson. Ezt azért merem ilyen bátran állítani, mert 1998 és 2002 között 236 ezer új munkahelyet teremtettünk. Van esély, meg tudjuk csinálni, hogy a 45 év feletti nők és az 50 év feletti férfiak elhelyezkedését járulékkedvezményrel segítjük... A családoknak otthonra van szükségük, és nagyon sokan resznek is azért. 2006-ig el fog-

juk érni, hogy a szociálpolitikai kedvezmény – amelyet a lakásépítkezéshez lehet igénybe venni – összege egy gyermek után az eddigi 200 ezer forintról egy millió, két gyermek után két millió, három gyermek után három millió forint legyen. Két év alatt több szociális bérlakást építettünk Magyarországon, mint a megelőző 10 évben. ... A magyar gazdaság kiváló teljesítményének eredményeképpen továbbra is töretlenül emeljük a nyugdíjak vásárló erejét. Az övezgyi nyugdíjak összegét 50%-kal emelhetjük, és a nagyszülők a nyugdíj mellett majd igénybe vehetik a gyest... A gazdasági növekedés eredményeképpen 2006-ig összesen, a mai összegén felül 606 milliárd forintot fogunk az egészségügybe áramoltatni. Ebből lehetőség lesz majd átszervezésre, épület- és eszköz korszerűsítésre, a szakorvosok és a szakdolgozók bérének emelésére. Ebből az összegből meg tudjuk oldani, hogy a szakorvosok életpályarendszerét is megindíthassuk, reményeink szerint már 2003-ban.”

A miniszterelnök úr a továbbiakban szövegezte a Széchenyi Tervről, mint a gazdasági növekedés motorjáról, a kis- és középvállalkozók további segítségéről, a megépülő új hidakról az árvízvédelmi töltések további folytatásáról, az olimpia megrendezésének lehetőségéről. Országértékelő beszédét az alábbi szavakkal fejezte be: „Így állunk hát, és így áll a jövő. Nagy célok, komoly elhatározások. De ha belegondolunk, talán nem is tűnik olyan nagy elvárásnak az élettől, hogy gyermekeink európai állampolgárként nőjenek fel, s ezt még mi is egészségben megélhessük. Az ember hajlamos arra, hogy abba az irányba haladjon, amerre néz. Sikereink ezért jórészt attól függenek, hogy milyen irányba tekintünk. Én ez ügyben egyetlen tanácsot adhatok önöknek, illetve, ha megengedik, egy kéréssel fordulok önökhöz. Fontos dolog következik életünkben, ismét dönténnünk kell. Annak érdekében, hogy ez a jövő közös jövő legyen, és senki ne maradjon ki belőle, arra kérek mindenkit, hogy éljen jogával, és vegyen részt a parlamenti választáson, jöjjenek el szavazni és hozzájáruljanak családjukat is. Higgyék el, egy vasárnap délelőtt megér négy évet! Köszönöm megtisztelő figyelmüket!”

Fiatalokról fiataloknak

Az erkölcs maga a társadalom

Az ifjú kereszténydemokraták február 13-án, hamvazószerdán a következő állásfoglalást adták közre az erkölcsstan és a hittan órárendbe illesztésére:

„Az Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetség (IKSZ) a következő kormányzat fontos feladatának tartja az általános erkölcsstan, illetve az ezzel alternatív hittan órárendbe illesztett oktatásának megkezdését a közoktatásban. Az iskolának – oktató, nevelő munkájuk során – nemcsak tárgyi tudást kell átadniuk. Fontos, hogy a közösségi élet alapjainak oktatására is kiterjedjen tevékenységük (állampolgári ismeretek, általános erkölcsstan) A közösségi lét, így a társadalmi élet sem képzelhető el közös erkölcsiség nélkül.

Az erkölcs maga a társadalom... Az erkölcs minden ízében közügy, a közoktatás ügye is. Korunk vezéreszméi, mint az emberi méltóság, a szabadság vagy a társadalmi rendet felépítő jog alapja az erkölcs. A jog viszont csak egy erkölcsi minimumot jelöl. Aki csak jogra épülő társadalmat akar, az nem alhat többé nyugodtan, hisz bárki meglophatja, becsaphatja, aki eléggé bizik abban, hogy a jog nem szankcionálja cselekedetét. Így hát nem elegendő a szakmai tananyag, illetve az állampolgári ismeretek oktatása. Ezek mellett szükségszerűen meg kell jelennie az általános erkölcsstannak is. **Az általános erkölcsstan és a hittan nyújthat segítséget a gyorsan alakuló fiataloknak.**

A népszámlálási adatok azt bizonyítják, hogy hazánk lakosságának jelentős része keresztény hívő. A hívő családok gyermekeit nagy számban világnézetileg elkötelezett módon kívánják nevelni. Az ő részükre az államnak kötelessége, a világnézetileg megfelelő, keresztény erkölcsi oktatás (hittan) biztosítása.

Az eddigi kormányzatok e téren megtett intézkedéseit figyelve, az IKSZ csak a polgári kormányzás folytatása esetén tartja megvalósíthatónak a fent vázolt terveket. Fejeződik be az állásfoglalás, melyet Rétvári Bence és Wertán Zsolt Zoltán társelnökök adtak közre.

A mi feladatunk az, hogy megteremtjük a szabadság rendjét

Mint a Fidelitas helyi szervezetének elnöke meghívást kaptam a Fidesz XIV. Kongresszusára.

Nagy örömmel készültem az eseményre elújságolva barátaimnak is a hírt és megígértem, hogy az ott látottakról, hallottakról be fogok számolni. Nagyon szép idő volt azon napon. A kongresszus helyszínére érve a nagy tömeg határtalan jókedvet tapasztaltam. A bejárat hallban a politikusokat, köztük elsőként a miniszterelnököt újságírók hada vette körül.

A jövő elkezdődött hirdették a szórólapokon, plakátokon lévő írárok a Fidesz – MDF választási programját. A sok érdekes, és értékes a jövőbemutató beszéd közül Gyürk Andrásnak, a Fidelitas elnökének elhangzott szavaiból szeretnék idézni:

„Mi olyan Magyarországot szeretnénk, ahol mindenki úgy élhet, ahogy erre képességei, tisztessége feljogosítja. Tudjuk: nem születünk egyenlőknek, származásunk, lehetőségeink különböznek. Arra kell törekednünk minden erőnkkel, hogy az egyenlőtlenségek leküzdésére egyforma esélyt biztosítsunk mindenkinek. Elkötelezett hívei vagyunk a versenynek, a hit, a szellem és a szólás szabadságának. Hiszünk abban, hogy a kordában tartott önzés és a győzni akarás hatalmas energiákat szabadíthat fel.

A verseny azonban nem lehet öncél, mert nem engedhetjük meg magunknak, hogy egyetlen ember is elveszen. Abban az országban, amit mi szeretnénk, mindenkire szükség van. Hogy vége legyen egy rossz és szívszűz magyar hagyománynak, a tehetségek pazarlásának. A feladatok nagyok, mi pedig nem vagyunk sokan. Senkit sem veszíthetünk el. Nem hisszük, hogy igazuk lenne azoknak, akik az egyént teljes értékűként kezelve csak gátnak tekintik a közösséget. Igenis van család, vannak barátok, van gyülekezet, van közösség. És persze: van hit és van gondolkodás - Németh László kifejezésével - a <nemzeti sorskérdésekről.> Ilyen országot szeretnénk: ahol a képesség és a teljesítmény számít.

A mi feladatunk az, hogy megteremtjük a szabadság rendjét. Hogy értelmet és irányt adjunk a Magyar Köztársaság intézményeinek, hogy Kölcsey szavával: <emlékeket emeljünk>, és ne váljon értelmetlen áldozattá az, amiről annyian álmodtak, amiért annyian adták az életüket, vagy amit annyian menekítettek külföldre, át a nyugati határon.”

„Az elmúlt négy év azt mutatta, hogy Magyarországnak olyan kormánya van, amelynek programja egybecseng e nemzedék szándékaival. Születtek válaszok ezekre az értékekre, a polgári kormány válaszai. Létrejött a diákhitel, nincsen többé tandíj az egyetemeken, ismét alanyi joggal jár a családi pótlék, sok ezer fiatal előtt esély nyílt az önálló otthon megteremtésére.”

„A mi nemzedékünk tagjai végre egyenrangú polgárai lesznek Európának. Ezért van az, hogy kortársaink elsősorban többsége áll ki a FIDESZ mellett. És persze azért, mert akik a túloldalon üzengetnek, azoktól semmi jó nem várható.”

„Mindösszesen azt szeretnénk, hogy úgy élhessünk, ahogy azt szüleink, nagyszüleink megál-

modták, de nem engedték nekik.”

A kongresszus hangulata a hozzászólások és a beszédek mind a polgári oldal összefogásáról tanúskodtak. Valóban: **A jövő elkezdődött!!!**

Várfi Péter
A FIDELITAS gyomaendrői
alapszervezetének elnöke

ÖRÜLJ IFJÚSÁGOM

(Valentin napi virág helyett)

„jaj, jaj, az a nagy város, Babilon az a nagy erős város, mert egy óra alatt eljött a te ítéleted.”
(Jelenések Könyve 18. 10-11.)

Büszke ifjúságom hát tombold ki magad, mert lassan beborul és a vihar szabad pányva-pórázatlan, vad dúló szörnyeteg, mely rohanva dúl át a borús ég alatt, sosem ismert gátat, nincsen számára part, árja pusztít, szagot, zúg dühöng és riaszt, s akkor nincs irgalom, míg ádáz kedve tart.

Most hát virulj virág, ifjúság, élet, mert holnap s bármikor összevissza téphet. És mint vihar után, tépett, zúzott a fa, lehullt virágaid nem nyílnak ki soha. A virág csak most szép, mert ékes gyönyörrel, Holnap tele lehet féreggel, sömörrel. Aztán meg lehullik szirma, elvirágozott.

Tárt ki hát kelyhedet, ámítsd a világot. Bár végső cél mindig a gyümölcs, a termés, azt nem méh keresi, csak a fáradt kertész. Azért hát a virág nyíljon és bomoljon, nehogy bimbó fejfel viharban pusztuljon. Gyorsan jár az idő. Vége a tavasznak, Elközeleg a nyár, s akkor learatnak!

Márton Gábor
(Újvidék, 1943.)

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek, háztartási kisgépek
Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Az Európai Unió kapujában

III. Az Unió három pillére

Az előző fejezetben megismerkedhettek olvasóim az Unió létrejöttének hosszú folyamatával és az Unióba csatlakozott államokkal. Ugyanilyen hosszú folyamat vezetett el a három pillér tagozódásához, amelyet megkísérlek előadni. Noha, mint korábban írtam, már a Római szerződés időszakában felmerült annak szükségessége, hogy az egységes Unió létrejöhön, ám ez a politikai integráció erősítését, és a már működő gazdasági integráció továbbépítését követelte meg. Az önálló valuta és ezzel lényegében a viszonylagos gazdasági függetlenség feladása a tagállamok nagy többsége számára elfogadható volt, a nemzeti szuverenitás szempontjából sokak számára fontosabbnak tekintett politikai – mindenekelőtt külpolitikai és védelmi – önállóság korlátozásától vonakodtak. E szempontok mentén alakulhatott ki a három pillér, melynek fogalmát a Szerződés nem tartalmazza, azí csak később kezdték használni.

Az első pillér

A hosszú tárgyalási folyamat eredményeképpen 1992. február 7-én aláírt és 1993. november 1-én életbelépett **Maastrichti Szerződés** által létrehozott Európai Unió első pillérébe tették a korábbi három közösség kompetenciájába tartozó területeket. Ezek voltak: Európai Szén és Acélközösség, Európai Gazdasági Közösség, és az Európai Atomenergia Közösség. E pillért kiegészítették végül a gazdasági integráció, a gazdasági és monetáris unió bevezetéséből származó feladatokkal. Így jött létre az **első pillér: az Európai Közösség**. Hatáskörébe tartoznak az egységes piac létrejöttét, és működését, azaz a négy alapszabadságot (az árúk, a szolgáltatások, a személyek és a tőke szabad áramlását) szabályozó rendelkezések, továbbá a gazdasági és monetáris unió megteremtéséből és működéséből származó feladatok.

A második pillér

A politikai integráció területén nem kívántak az Európai Közösséghez hasonló struktúrában haladni, s így jött létre a **második pillér: a közös kül- és biztonságpolitika**. (Meg kell azonban jegyezni, hogy már az unióról szóló szerződés meghatározza az uniós állampolgárság fogalmát és a vele járó jogköröket.) A második pillér kialakulása is hosszabb folyamat következménye: 1969. decemberében a hágai csúcstalálkozón kezdeményezték, hogy a tagállamok folytassanak különböző szintű külpolitikai egyeztetéseket, teremtsek meg a külpolitikai együttműködés alapját. 1970-ben megalakult az Európai Politikai Együttműködés, melyet de facto 1986-ban az Egységes Okmány szentesített. Működése több szinten folyt, míg legfelsőbb fóruma az állam és kormányfők szerve az Európa Tanács lett. A közös kül- és biztonságpolitika fő céljaként az Unió közös ér-

tékeinek és függetlenségének megőrzését, az Unió és a tagállamok védelmének és biztonságának erősítését, a béke fenntartását, a nemzetközi biztonság megerősítését a nemzetközi együttműködés ösztönzését a demokrácia, a jogállamiság, az emberi és alapvető szabadságjogok fejlesztését határozta meg.

Mivel e második pillér kizárólag kormányközi alapon jött létre, így a tagállamok kormányai, illetve a Tanács intézményei játszanak meghatározó szerepet az irányításban. A tagállamok minden általános jellegű kül- és biztonságpolitikai kérdésről tájékoztatják egymást és egyeztetik álláspontjukat. Ezért két jogforrást vezettek be: a **közös állásfoglalást**, és a **közös akciót**. A tagállamok egyhangú konszenzussal hozzák meg döntéseiket.

A harmadik pillér

A közös kül- és biztonságpolitikai elvekhez hasonló szerkezetben hozták létre a **harmadik pillért: a bel- és igazságügyi együttműködést** (mely később az Amszterdami Szerződéssel rendőrségi és bűnügyi együttműködésre szűkülte), amelyek tisztán kormányközi alapon jöttek létre, azaz a közösségi együttműködéstől lényegében függetlenül, azzal párhuzamosan. Itt a Nizzai Szerződést kell megemlíteni, mely a harmadik pillér területén a megerősített együttműködés feltételrendszerét átalakította. A harmadik pillér bármely területén lehetővé teszi megerősített együttműködés indítását. Az első pillérhez hasonlóan itt is eltörölték a vétőjogot, így legalább 8 tagállam, a tagállamok minősített többségének támogatásával kezdhet megerősített együttműködést a rendőrségi és bűnügyi együttműködés területén. 1995. július 26-án határoztak az európai bűnügyi rendőrség együttműködési szervezet az Európai (European Police Office) felállításáról, mely ellentétben a világszervezetként működő Interpollal nem ruházták fel önálló nyomozati, bűnüldözési joghatósággal. A cél a szervezett bűnözés, a terrorizmus, az ember- és gyermekkereskedelem, a csalás és korrupció elleni küzdelemhez információcsere előmozdítása.

A Maastrichtban létrejött Európai Unió tehát a három együttműködési forma a három pillér összességét jelenti. Az EU azonban inkább politikai fogalom, mely a tagállamok teljes körű együttműködését jelenti. Eppen átfogó tartalma miatt, ezért Maastricht óta az európai integráció helyett az Európai Unió fogalmát szokták használni, függetlenül attól, hogy melyik pillér együttműködéséről van szó.

Császár Ferenc

Forrás a Magyar Országgyűlés által 2001-ben kiadott: Horváth Zoltán „Kézikönyv az Európai Unióról.” Negyedik átdolgozott, bővített kiadás.

A három pillér felépítése

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A Maros megyei Munkaügyi Igazgatóság szóvivője szerint 2002-es év első hónapjában csaknem kétszeresére emelkedett a munkanélküliség rátája a megyében. - írja a. IV. Évfolyam 29. száma - elérve a 11,86 százalékos értéket. Az adatok alapján 30 ezer munkanélkülit tartanak nyilván, jöllehet közülük csak 14 ezer kap munkanélküli-segélyt az államtól. A hivatal jelenlegi adatai szerint közel húszezer olyan személy van a megyében, akiknek egyáltalán nincs munkahelye, és semmilyen társadalmi segélyben nem részesül.

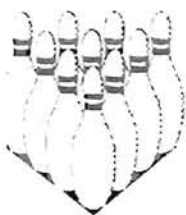
Szatmár megyében több mint 110 háziorvos zárta be egy hétre rendelését, hogy tiltakozzon az Országos Egészségügyi Pénztár által kidolgozott új pontozási rendszer ellen. A háziorvosok nem írták alá a keretszerződéseket a biztosítóval. A helyzet megoldásáig az asszisztensök és a kiegészítő személyzet munkanélküliek lesznek. Szatmár megyében 330.000 személyt iratkoztak fel csaknem 180 háziorvos listájára. A felmérések szerint 58.000 szatmári nem iratkozott fel egyetlen háziorvoshoz sem.

II. 9-én Kolozsvárott megalakult az Erdélyi Magyar Írók Ligája. Céljuk az erdélyi magyar írók szakmai, jogi, gazdasági érdekvédelme. Sántha Attila költő a szervezet egyik kezdeményezője példaként említette alkotóház létrehozását az erdélyi magyar írók számára, a kiadók munkájának összehangolását, a tagok műveinek idegen nyelvre fordítását s egyéb szolgáltatásokat.

Az eddigi tervek és remények szerint - írja a Krónika, az erdélyi magyar közéleti napilap június 29 - július 7 között a Kisebbségi Színházak Kollokviumával ötvözött összművészeti fesztivált melyet a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió és a Színház és a Városháza rendez. Azt szeretnék, ha a Gyergyói Nyári Fesztivál hagyományteremtővé és nemzetközivé válna.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1.a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozó rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

NAGYENYED A SZABADSÁGHARC ALATT

Nagyenyed 1848-1849-es pusztulásával többen is foglalkoztak. Így Kemény Gábor „Nagyenyed és vidékének veszedelme 1848-1849-ben“ (1863), Szilágyi Farkas „Nagyenyed pusztulása 1849-ben“ (1891), stb. A város akkor mintegy 5000, döntő többségében magyar lakosságú volt. A 4200 magyar mellett 600 román s 200 szász nemzetiségű lakosa volt. A nagyrészt román parasztság által lakott Alsó-Fehér megyeközpontja a református kollégiumáról volt nevezetes. Értelmisége az erdélyi magyar értelmiség élvonalát jelentette. A román népfelkelés már 1848 októberében tervezte elpusztítását, de akkor erős nemzetőrsége, valamint a Kolozsvárról, Tordáról s Aranyosszékről odavezényelt nemzetőrcsapatok megjelenése elrettentette Prodan prefektust, majd novemberben nagy hadisarc s megadás fogadalmá által kerülte el a felégetést. 1849 januárjában annál borzalmasabb formában került rá sor. „Hogy a tragédiában a császár katonai parancsnokságnak is része volt, az is bizonyos, nem világos viszont az, hogy a császári parancsnokság utasította-e a román felkelést vagy csak megengedte az elkövetését.“ - írja Egyed Ákos. 1848. december utolsó napjai Enyedet azért voltak borzalmasak, mert a Csucsánál szétvert császári csapatok és a román népfelkelők folyamatosan vonultak át a városon. A beteg Wardener helyébe lépő Loseanu ezredes rendeletére magukkal hurcoltak 19 elfogott enyedi tekintélyes polgárt és tisztségviselőt.

A császáriak elvonulása után Simion Prodan Probus prefektus, az Enyed környéki egyik román légió parancsnoka szálta meg a várost néhány száz felkelővel, akik elzárták a város kijáratú utcáit Axente késsőbb azt vallotta, hogy ő rendelte el a város körülrzésát. Távozáskor Wardener császári tábornok Prodan nevezte ki Nagyenyed főparancsnokává. Prodan magához rendelte a városi tanácsot, s figyelmeztette, hogy a városnak nem lesz bántódása, ha a Tordán állomásozó magyar csapatok abbaghadják a vidéki románok összeszedését és legyilkolását, ellenkező esetben elpusztítják az elfogott 19 enyedi polgárt. Egyre többen beszéltek arról, hogy aki teheti, meneküljön, mert Enyedet el fogják pusztítani. A hír valószínűleg abból a Balázsfalván január 2.-án tartott gyűlésből eredt, amelyen román politikusok vettek részt, s ahol a General Commandótl érkezett levéllel beszéltek meg. A jegyzék szerint Enyedet hadászati szempontból kellett elpusztítani. Ez azonban akkor is félelemmel töltötte el a lakosokat. A román felkelők közül alakult légiókat Enyed környékére vonták össze. Ezek aztán mind bekapcsolódtak Nagyenyed pusztulásába. Az enyedikiek közül csak kevés embernek sikerült idejében elmenekülnie. Fegyveres ellenállásra is gondoltak, de a kezdeményezőket lefegyverezték az Enyedet felügyelő román felkelők, ugyanis január elejétől több ezres román felkelő sereg gyűlt össze a környező falvakban, s 7-én megjelent ott Axente Sever prefektus is Munzat császári tiszti kíséretében. A császári reguláris alakulatok már elsején elhagyták a várost, s így minden Prodan és Axente szándékán múlt. Még mindig vita tárgyát képezi a két román prefektus szerepe a tragédia elindításában és lefolyásában. Axente utólag Prodan okolta, a kutatók inkább Axentet tartják a főbűnösnek. Ez abból látszik, hogy a General Commandó őt bízta meg Enyed hadászati elpusztításával, s az ő tábora rohant először a városra s kezdte meg a rablást, majd a gyújtogatást és a gyilkolásokat. „Egyébként január másodikán ő többek jelenlétében kijelentette, hogy Enyedet el fogja pusztítani.“ - írja Jakab Elek a „Szabadságharcunk“ c. könyv 449. oldalán. Prodan prefektus Enyed térparancsnoka lévén, az ő feladata lett volna a rendfenntartás. Viskóczi Henrik a minorita rendház főnöke hősiesen részt vett a veszedelemben. Prodan valószínűleg levélben fel is szólította Axentet, hogy ne vonuljon be Enyedre, s őrséget is állított a városban. Simion Balint és Buteanu prefektusok részt vettek 8.-án este azon a vacsorán, melyet a város adott Prodan tiszteletére. Feltételezhető, hogy a vacsorán Enyed sorsáról tanácskoztak s azon két vélemény alakult ki. Szilágyi Farkas így ír: „Mintán Prodan 1849 jan. 8.-án este a legszélsőbb oláh párt leváltotta, Birlea Peter görög katolikus pap tribun lett ideiglenesen a Prodan-féle tábor vezére. Ő vezette a tábort (5000-6000 embert) 1849 jan.9.-ére virradó éjjel Felenyedről Nagyenyedre. A vacsorára Axente is megjelent, s talán ott nyerhette meg magának a többséget. Axente 8.-án este Csombordon elhelyezett csapatát felállította és megeskette arra, hogy Enyedre bármilyen benyomul. A tömeg elindult megkonduáltak a vészharangok. Este 11 órakor Enyedet kb. 8-9 ezernyi személy rohanta meg. A Honvéd 1849 jan. 16-17.-iki száma írja: „Eppen első álom idején fátylakkal s elkészített gyújtóeszközökkel legelőbb a Magyar utcában egyszerre több házakat felgyújtottak, a tűzből menekülőket lödözni kezdik személyvágatás nélkül. Borzasztó zűrzavar (...) Fut, ki merre lehet szívszakadva.“

ÜDVÖZLÉGY, GYŐZELEM SZÜLŐJE!

Újabb jelentős állomás-hoz érkezett a Regnum Marianum – amely állt a Városliget szélén és épült 1931-ben, dél-franciás stílusban, Rákosi Mátyás leromboltatta – most XIV. kerületben a Zoborhegy téren áll, épül és szépül Isten, s az emberi munka dicséretére.

Veres András püspök, a Magyar Püspöki Kar titkára február 9-én, szombaton 18 órakor szentelte fel az új oltárt, amelyet **Dr. Latorcai János országgyűlési képviselő** és családja adományozott. Az oltár képei **Dr. Latorcainé Ujházi Aranka ikonfestő művész** alkotása. Sajnos, olvasóinknak az oltárképből csak egyet tudunk lapunkban bemutatni „Győzelem szülője” címmel.

S így elmélkedik Hajnal György kanonok-plébános az új oltár előtt:

„Meleg színével csodálatosan ragyog – fénye hatása betölti az oltárt és az egész templomot. A háttér csupa arany, ez is kiemeli a kép üzenetét a hétköznapi világból.

Középpontban Jézus, biztos nyugalommal édesanyja ölében. Az anyai szeretet biztonságában, egymásba simulva, mégis önálló. A hőtiszta fehérségével az ártatlan gyermek üdesége, aki vonz, megszólít: reád tekint. Szemed sugara találkozik az övével. Megérint. Kezében a földgolyó: védi, óvja, neki gondja van rá, mert hiszen érte jött, az emberért! Hatása alá kerülsz, átveszed a biztonságot: ilyen kezekben lenni jó.

Most látod az anyát, ruhájának redőit, a színek beszédes mondanivalóját. Az ő gyermeke, ugyanakkor a végtelen, az Isten Gyermeke. A mozdulat és a kifejezés mesteri ábrázolása.

Az édesanyai méltóság: Ő nem csak a gyermek anyja, meleg szeretetével, gondos erejével összekapcsolja az eget és a földet. Két világ

*„Boldogasszony Anyánk,
Te oltalmazd árva népemet!
Mától fogva két országban uralkodni,
a Meryországban és Magyarországon!”*

Sík Sándor: István Király

összekötője: mennyország és a világ országai.

Elérkeztünk a „Regnum”-hoz. Szent István királyunk óta Ő Nagyasszonyunk és Pátrónánk, így lett Hazánk neki ajánlottan Mária ország – Regnum Marianum. A trónján Máté, Márk, Lukács, János, az evangélisták jelképei utalnak uralkodása szilárd, megingathatatlan alapjára.

Keresem a fény forrását. Az rejtkezve sugárzik egy köre, ami egy stilizált cserkész liliumforma, a felrobbantott Regnum Marianum templom egy darabja az oltárunk alapja, mert mi annak jogutódja vagyunk.

Két kisebb ikon: Az angyali üdvözlés. Isten küldötte, Gábor angyal viszi a jó hírt Máriának: Ő lesz a Megváltó édesanyja, a Győzelem Szülője.”

Mily élményt adó, meleg szavak!

Az ünnepi szentmisén a **Rotunda énekegyüttes** és a **Caritas Collectio zenekara Somogyváry Ákos vezetésével**, akik Schubert G-dúr miséjét adták elő.

A mise után András püspök atya a Regnum Marianum Közösségi Házban nyitotta meg találkozhatunk Aranka válogatott eredeti ikonjaiból, és Takách Ágnes fotóművész fotóiból álló kiállítást, mely a nagyközönség előtt február végi volt nyitva.

Tudjuk, hogy Latorcainé Ujházi Aranka nem kell bemutatnunk olvasóink előtt, mégis szívesen idézzük fel, hogy eddig 15 kiállításon ismerhették meg oltárképeit, „képbefoglalt imádságként” az Isten és az ember kegyelmi kapcsolatát, mely hitünk világát erősíti.

Beszélgetvén Arankával Ő főművének tekinti a most átadott oltárképeket. Ám mi tudjuk, hogy műtermében már kifeszítve a vászonn, mely várja újabb és újabb csodákra alkotóját.

Néhány szóval idézzük fel az új templomot: hossza 38, szélessége 20 méter. Emelt oltártérrel, orgonakarzattal. A fény az oldalablakokon és az üveggel fedett tetőfelületen át bőségesen árad a 800 négyzetméter alapterületű belső térre. A hatalmas üveg-tető tartó szerkezete az oltárra irányítja a belépő figyelmét. A tető belső faborítása védőszárnyakat, illetve ég felé fordulást szimbolizál.

A főbejárat fölött az úgynevezett pengetorony, Magyarországon egyedülálló megoldás, csak magára az épületre vet árnyékot. Magassága 33 méter. A torony harangjai és mozgó szerkezetük kívülről is láthatók.

Az altemplom mellett található a kegyeleti hely. A templomkertben van a felrobbantott Regnum kupola tartóiból épített emlékhely. A kisgyermek számára játszókert alakítottak ki.

A templomhoz szervesen illeszkedik a Közösségi Ház (3000 négyzetméter), ahol élénk hit- és kulturális élet folyik. E ház az otthona többek között az ifjoknak is, a cserkészcsapat is itt tarja foglalkozásait. Előadásokat, kiállításokat, ünnepségeket rendeznek e házban.

Császár Ferenc

Kereszténydemokrata küldött voltam az ÖSSZEFOGÁS Kongresszusán

A Fidesz rendkívüli programalkotó kongresszusa február 16.-án volt a budapesti Kőröscsarnokban, ahol mintegy 600 küldött és a karzatokat zsúfolásig megtöltő meghívott foglalt helyet.

Elsőként **Kövér László a Fidesz ügyvezető alelnöke** szólt. Véleménye szerint az áprilisi választás lesz az első, amelyen a polgárok valóban dönthetnek, nem a szavak, és az ígéretek, hanem a tettek alapján. Részletesen felsorolta az elmúlt 4 év eredményeit és véleménye szerint hazánk 15 éven belül elérheti az EU átlagos színvonalát. Az alelnök üzenete: a polgároknak nemcsak a szavazatait, hanem az együttműködésüket is kéri a Fidesz-MDF jelöltek.

Pokorni Zoltán elnök beszédének elején hangsúlyozta, hogy nem a pártok, kormányok emelik fel hazánkat, erre csak a magyar emberek, a polgárok képesek. Ők viszik hátukon a nemzet sorsát, ők azok, akik képesek örülni mások sikerein, ők azok, akik képesek megoldani a nemzet gondjait. Az elnök az ellenzéki MSZP-ről elmondta, hogy azok a kiábrándult emberekre számítanak, a szocialista párt a kiábrándult emberek pártja. A Fidesz azokat szeretné megnyerni, akiknek álmaik, vágyaik vannak, a tetre kész embereket. A választási tét nagy! Véleménye szerint a választás után nagyon fontos, hogy helyre álljon a közmegegyezés. Vannak témák, amelyeket soha sem szabadna a belpolitikai küzdőterre vinni, példaként említette a határon túli magyarok sorsát, vagy az uniós felvételünket. A nemzet összefogására, az egység helyreállítására kell elsőként törekedni a választásokat követően. Magyarország számára a 2002-es választás kínálja azt a lehetőséget, hogy több választási cikluson keresztül töretlenül lehessen a kormány terveit megvalósítani. Ezért nagy a választás tétje, hiszen most dől el, hogy a polgárok a jövőt választják, vagy visszahozzák a kormányba a múlt század hatalomgyakorlóit.

Nagy tapssal fogadta a kongresszus a bajor keresztényszocialista (CSU) miniszterelnököt, aki átadta München üdvözlését. Ő az egyik várományosa az őszi választásukon a német kancellári posztnak. **Edmund Stoiber** beszédében hangsúlyozta, hogy nem fogadható el az az 1999-ben hozott EU döntés, mely szerint az Uniónak első és másod osztályú tagjai legyenek. A kétféle tagság ellen fel kell lépni, ahogy ezt teszi Orbán Viktor miniszterelnök Brüsszelben. Örömmel ismertette, hogy 36 testvérvárosi és 120 iskolai kapcsolat alakult ki a jó bajor-magyar együttműködés során. Véleménye szerint is helyes

Orbán Viktor fogalmazása, amikor az uniós bővítést nem a keleti országokkal való bővítésnek, hanem Európa újraegyesítésének nevezi.

Dávid Ibolya az MDF elnöke következett a felszólalók között. Beszédében hangsúlyozta, hogy összefogás, felelősség, elkötelezettség nélkül nincs siker. A megkezdett munka csak így folytatható. A választások tétjeként hazánk felemelkedésének töretlen ívét jelölte meg, hangsúlyozva, hogy nem engedhetjük meg, hogy a történelem varga betűt írjon, ezért született meg a nemzeti jobb polgári összefogás. Elmondta, hogy a választások mindig a jövőről szólnak, de a múltra épülnek.

Harrach Péter Szociális és Családügyi miniszter köszöntötte a kereszténydemokrata nevében, mint MKDSZ társelnök, a kongresszust. Beszédében hangsúlyozta, hogy a polgári együttműködés eszmeisége közös, és ezek mentén tesszük a dolgunkat. A rendszer-váltás előtti 40 évben sajnos a közösségek, a közösségekben élők kapcsolata nagyon meggyengült. Ezért kiemelt fontosságú a családok erősítése, a demográfiai helyzet javulása, és azok a szociális intézkedések, amelyek a munka megbecsülését, a családi adókedvezményeket helyezték előtérbe. Elmondta, hogy a történelmi egyházaknak nemcsak hitéleti, hanem társadalmi küldetése is van. **„Emelkedő nemzet vagyunk, emelt fejjel kell a jövőbe néznünk, úgy tűnik, szép tavasz vár ránk.”** Ezzel a gondolattal fejezte be üdvözlő beszédét miniszterünk.

Turi-Kovács Béla Környezetvédelmi miniszter a Kisgazda Polgári Egyesület nevében mondott köszöntőjében emlékeztetett arra, hogy 1998-ban olyan koalíció jött létre, amelyben a kisgazdák a magyar vidék felemelkedését szerették volna. Nem a kormányon múlt, hogy megingott a hit a kisgazdáknak. Örömmel és bánattal a szívében jött el a kongresszusra, a bánat oka, hogy nem a történelmi kisgazda párt van most mögötte. De a jelenlegi szövetségben olyan kisgazdák vannak, akik a vonzerőt jelentenek, és a polgári értékeket képviselik.

Farkas Flórián beszédét így kezdte: „mint cigány ember első alkalommal szólhatok ilyen rangos fórumon. A Lungo Drom és az összes magyarországi cigányság nevében köszöntötte a kongresszust. A cigányságnak felelősséget kell vállalnia saját sorsának irányításában, és fel kell zárkóznia a középrétegre. A cigányságnak tanulással, munkával, és nem kis erőfeszítéssel felfelé kell törekedni, mert van olyan politikai erő, amely a ci-

gányságot fel akarja zárkóztatni. Bejelentette, hogy a megkötött megállapodással 680 településen élő cigányság egyet ért. Hangsúlyozta, hogy a cigányság nem eltartott akar lenni, az analfabétizmus felszámolása a társadalom számára a legjobb befektetés. A Lungo drom jelentése: „hosszú út” ami a cigányságnak azt is jelenti, hogy ha tudod hogy jó úton jársz, bármilyen hosszú is, járd végig!

Magyarország jövője elkezdődött, és ebben a magyarországi cigányságé is”- fejezte be köszöntőjét Farkas Flórián.

Üdvözölte a kongresszust Tőkés László, Markó Béla, Kovács Miklós, valamint a pénzügyminiszter, a Nemzeti és Kulturális Örökség Minisztere, levélben küldte üdvözlését Silvio Berlusconi.

Orbán Viktor miniszterelnök záró beszédében feltette a kérdést, hogy az utóbbi időben tapasztalt ellenzéki támadásokat viselni kell, vagy vissza vágni? „Tettem így is, tettem úgy is” mondta. Biztos sokan vannak közöttünk is, akik elérkezettnek látnak az időt a visszavágásra. „De nem úgy van az, figyelmeztetett, és óva intett mindnyájunkat, hogy az ellenfél által kijelölt úton haladjunk, mert „csak a döglött hal úszik az árral”. A Fidesz és a polgárok között a jelképes szerződést elsőként a miniszterelnök írta alá, de őt követjük a jelenlévők mind. A szerződés 2006-ig szól, és a kongresszus által elfogadott Fidesz MPP választási programját összegzi:

Az átlagkereset megduplázódik, minden dolgozni tudó és akaró munkához jut, a szoc-pol. kedvezmény egy gyerek után 1, két gyerek után 2, 3 gyerek után hárommillió forint lesz, az adómentes jövedelem gyermekek után ugyanennyi. 2006-ig bevezetik az egyéni számlás nyugdíjrendszert, töretlenül növelik a nyugdíjak vásárlóértékét, és 2006-ig a mezőgazdaságnak plusz 800 milliárd, az egészségügynek plusz 600 milliárd forintot juttatnak. Ezek a programszerinti ígéretek nem véletlenül 5 nagy karikában voltak rendszerezve, ezzel is emlékeztetve az olimpiai rendezési jogra, amit 2012-re vonatkozik.

A kongresszus zárógondolataként elmondom, hogy minden felszólaló beszédéből és a jóváhagyott program részleteiből kicseng a kormány tenni akarása, elkötelezettsége a család, a munka a rend, a tanulás, a haza és a magyarság szolgálatá. **Merjünk magyarok lenni!**

Orbán Viktor egyik zárógondolata: „**Az erő velünk van, akkor is, ha halkan mondjuk!**”

*Császárné Gyuricza Éva
MKDSZ Békés megyei elnök*

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

Mária néni meséi

Miska és barátai - X. rész

Kedves gyermekeim!

Bizonyára emlékeztek rá, hogy legutóbb arról szolt a mesém, miként ígerte Fityiritty Jutkának és Lacinak, megoldja ő a feleltetés gondját, csak bízzanak benne. Ám Kukucska csipkelődése úgy felmérgezte a pökhendi kis manócskát, hogy akkorára dagadt a feje, mint egy görög-dinnye. Már pedig egy ilyen csöpp emberkénél ez nem kis látványosság. Talán el is varázsolta volna a Mókusát, ha eszébe jutott volna az idevágó mondóka. Törte volna a fejét egy ideig bizonyosan, de Lackó haragosan rákiáltott:

- Ne húzd az időt Fityiritty! Igyekez, kérlek szépen, mert indulnunk kell az iskolába!

- Hadd menjek én is veletek! – könyörgött Kukucska, – mit csináljak itt, ha egyedül hagytok.

- Te csak szundikálj nyugodtan! – mondta Jutka – nézd csak, itt a finom reggeli az asztalon. Igyál, egyél, vígan legyél! Aztán húzd a füledre a takarót, és álmodj diót, mogyorót! Csupa fogadra valót!

- Gyerünk, gyerünk – türelmetlenkedett Lackó – útközben majd a manó kisüti, hogy mit is tehetne értünk.

- Már ki is sütöttem! – mondta magabiztosan Fityiritty – vaddarázsá változom, és megcsípem az egész tanári karát. Akkor aztán borogathatják az orrukat friss lapulevéllal, mint a mokus, mikor a sóprú elpáholta.

- Az meg hogy történt? – kíváncsiskodott Jutka – meséld el, kérlek, van idő bőven, míg az iskolába érünk.

- Háát! Az úgy volt – kezdett bele a történetébe manó, de aztán eszébe jutott, hogy nem lenne jó, ha a gyerekek megtudnák, hogy megint az a fránya varázsigevolt a vétkes, mert nem akart az eszébe jutni. – Ő az már nem is érdekes! Szabadkozott röstelkedve – már nem is emlékszem pontosan. Jobb lesz, ha kiléptek, engem meg dugjatok a tolltartóba, ott nem láthat meg senki! Aztán, ha eljön az idő, csak kikapartanok, miní a szikra, s jöhet a varázslók titka. Jaj lesz nektek nagyokosok! Olyan galibát okozok, amelyet még nem láttatok! Mert én nagy

varázsló vagyok! Csípek oda, csípek ide, segít majd a varázsigé! – Kati nénit nem engedem! – mondta harciasan Jutka – ő a legkedvesebb tanárnő, – de Lackó csak legyintett.

- Ugyan mit vagy úgy oda! Kati néninek sem árt egy kis darázscsípés – kacagott kicsit kárörvendően. – Legföljebb cipőnyira dagad majd az orra. Ez aztán, remek ötlet Fityiritty! Csak aztán sikerüljön is!

- Azt csak bízd ide! – húzta ki magát a manó, aztán eltűnt a tolltartóban, amit Lackó készségesen kinyitott neki. De alig csukódott rá a fedele, kétségbeesetten kiáltozni kezdett

- Jaj nekem, szegényfejemenek! Vége lesz az életemnek! Ilyen szörnyű sötétségben nem bujdokoltam már régen. Fekete éj, amit takar! Nyissátok ki az ajtót hamar! Hiszen itt még varázsolni sem látok! Nem ülhethék inkább a válladra? Ott majd jól elbújok a gallérod alatt.

- Bánom is én! – mondta Lackó – csak okosan, mert már itt is vagyunk az oskolánál! Csak vigyázz! Csak vigyázz, meg ne lásson valaki.

- Egyet se félj, kis barátom! – iparkodott fűgén a gallér mögé Fityiritty. – Mire kell a bűvös varázs, színre lép a csíkos darázs!

Míg az izgatott ki csapat elfoglalta a helyét, ki az iskolapadban, ki a gallér alatt, odahaza a gyerekszobában Kukucska méltatlankodva dörzsölgette az orrát:

- Makk! Micsoda társaság! Mintha én itt sem lettem volna! Makk! Én igazán nem vagyok kíváncsi, de azt azért szörnyen szerettem volna látni, hogy hogyan lesz a manóból csíkos darázs? Mi lenne, ha utánuk mennék? Meg is teszem, csak előbb itt szétnézek egy kicsit. Annyi, annyi érdekes dolog van itt, amilyeneket én még sose láttam! Nini! Ott egy hatalmas doboz. Köröskörül csupa színes képpel. Egy kövér boci legelészik a tiritarka réten. Körülötte minden csupa virág. Igazán nem vagyok kíváncsi, de azt azért szörnyen szeretném tudni, hogy fér el egy tehén ekkora dobozban?

Hogy mi történ ez után Kukucskával, és a többiekkel az iskolában, megtudjátok a következő meséből.

A mesét és a verseket írta:

Iványi Mária

PACSIRTA ÉBRESZTŐ

Ágboga nem ring
Szélben a fáknak,
Szirma se rebben
Réti virágnak,
Alszik a fűszál,
Hallgat a nád,
Béka se bújga
Bamba dalát.

Vízre merengve
Vén fűzek állnak,
Fény se remeg még,
Sem puha árnyak.
Szunnyad a szúnyog,
Szárnya szítál,
Hajnali húron
Csönd muzsikál.

Fészke felől, mint
Húr has feszülne,
Szélsebesen ha nyíl
Kirepülne,
Felcsap az égig
Csöppnyi madár,
Pacsirta szól, és
Ébred a táj.

TAVASZHÍVOGATÓ

Tavasz jöjj el, te csodás!
Tükrös tónak ragyogást
Hozz és nekünk meleget,
Várnak már a gyerekek.

Tavasz jöjj el hamarost!
Kedvünk fényvel aranyozd!
Bonts rügyecskét, levelet,
Szellőt lengess, meleget!

Tavasz jöjj el, csodaszép
Tündérlábad hova lép,
Tündérorcad, ha pirul,
Erdő, mező kivirul.

NYELVTÖRŐ

Csorba csupor csúszós csőre
Tejet csurrant cseppentőre.
Csacska csóka csőre csobban
A csúcsos csorba csuporban.
Csupán csak azon kesereg,
Csurran a tej, vagy csepereg,
Csak nem lehet szedegetni,
Csóka csőrrel csipegetni.
Káár!

Tróadalmi oldal

...Predilekció...

egy nagy vers elő, vagy utószavaként..

Ha picinyen is megközelíteni tudnám Csergely Ágnes költői – írói művészetének akár „körömníét” is, méltóan méltathatnám azt a verset, amely legújabb kötetének címadó verse, nevezetesen **A kastély előtt** című kilenc-szakaszos, egyenként 7-7 sorosnyi művét... Am sem tehetségem, sem előtanulmányaim nem képeztek ki a vers-elemzésre. A verselemzés az egyetemen ugyan kötelező penzuma volt egy magyartanár-jelöltnek, ám én ezt szívből utáltam... vagy értettem, mert szívemhez szólt a vers, vagy nem értettem s akkor nem volt vele mit kezdenem...

Vallom, a vers „megszólít”, - vagy közömbösen elmegyek mondatai, szavai mellett... Ha megszólít, alig lehet szavakba foglalni, - amilyen érzéseket kelt – ahány emberhez szól, annyiféle módon...

Pajzsként előrántom br. Eötvös József, hajdani jeles írónk, s kultuszminiszterünk, számomra felejthetetlen mondását (akár aforizma is lehet) „Nem érez, ki érez szavakkal mondhatót”...

Mégis szavakból formálódik mondatokká a vers is, - felejthetetlen – s érzéseket közvetít...

Rejtetten, a költő énjén átszűrűt különös kódjelekkel szól Róla, az egyetlen alkotójáról – a jelenről, a múlttól, a sokszorosan több évszázados, akár évezredek múlttól is, amely a költő vallomásától felsejlik, s fogékony olvasójában visszhangra talál: érzéseket kelt benne is; valahogyan a saját megfogalmazhatatlan szavaival... érzéseket, amelyekben a múlt – a sokévezredek, a századoké, a közeli, az alig-régmúlt: sőt mindennapjai is megelevenednek, mintegy képekben...

Érzi, érteni véli a költő üzenetét: mindahányan kastélyok romjai előtt, mögött állunk, s mindahányan még képesek vagyunk új kastélyok építésére – vágyott, s akaratunktól függő – építésére is...

„itt volt a bakter háza egykoron, -
mert minden rom épségről álmodik.

...Mert minden rom kezdettől otthonos. Együtt rombolunk – emberi gyengénk – bűnhődünk építkezünk, emlékezünk együtt a költővel.

M. Kondor Viktória

Csergely Ágnes új vers kötetéből:

HÁLAADÁS-PARAFRÁZIS

Szememnek Weöres nyitott új mezőt,
llyés tanított ízére a dalnak,
és Pilinszky, hogy meg sose hajoljak
a korszellem s a kordivat előtt.

Elkésztett időm egén ők lobogtak,
mint fárosok, vezérlő tűzjelek.
A deszka: vers, ezt Ágnes mondta meg,
s Vas Pista, hogy a visszhang is vacoghat.

Negyventől tettem magasra a lécef.
A kicsi térben megidéztem Yeaset.
Ők lánggal égnek, én vagyok az emlék.

Oltárom nincs. A század félhomályán
hat nagy halottat burkol gézbe hálám.
Bárcsak a porban lábnyomuk lehetnék.

A KASTÉLY ELŐTT

Mert minden fal több falrakást takar,
mert minden fal kezdettől otthonos,
mert kastélyfalak hiányaival
préri, puszta, sívatag, ugar
fel van szabdalva, mert tulajdonos
mindenki, aki követ kőre hányt,
s kőművesként is élte a hiányt,

mert malteros ruháján ott a folt,
hogy viszonyait az rendezze át,
s az elbitangolt és a birtokolt,
akár a volt s a másé-mégse-volt,
egyenlő rangra váltja fel magát,
mert minden más vasvilla-éjbe hull,
s ami rommá lesz, felmagasztosul,

mert falnak vetett háttal kell tovább
élni pusztában és sívatagon,
nézni kihamvadt kandallót s a fát,
mely félig égett, és tükörbe lát,
s a fókuszban a régi fényfolyam
nem bír kitömi, melengetni se,
míg felszínén az árny lóttusz-keze,

mert látni kell a sötét csarnokot,
az oszlopnál egy seprű elhever,
a múlt idő, mint porcelán, kopott,
nem tudnak külső fényt az oszlopok,
nincs, mit az ablak még halálra szel,
fagyott rügyekkel a cseresznyefák,
különlakozni nincs több külvilág,

mert a gránittömb a kapu előtt,
melyről lánc csüng a kockakőre le,
s a gálya, mely a tengerpartra nőtt,
ahol a szél nem ír homokredőt,
s nincs aki eszmét társítson vele,
s az ott felejtett fehér gyolcslepel
csak vére gondol, másra úgyse kell,

s a falak alatt, az ásó nyomán
sorban vonulnak el a századok,
a templomon nem lebben néma szárny,
nem harsan hang a béna harsonán,
a próféta, akár a kő halott,
a horizont a tenger elföldi,
Atlanti, Balti, Káspi, Földközi,

az ereket a nagy kéz rád köti,
lefognak az évezredek romok,
mozdulni sem tudsz, és a bábeli
csöndben magát rettegve átveti
a fényfolt, s az útszélén imbolyog,
ott, ahol végképp nincs már semmi nyom,
itt volt a bakter háza egykoron,

egy lépés: vérehulló fecskéfű
és zöld hunyor emléke kőhöz ér,
s a kő alatt a kő is megfeszül,
és a tető cseréppé testesül,
s a harangszó mint tornyokon a bőr,
földön hunyor, kő, lépés, fecskéfű,
mert rommá lenni mégsem egyszerű,

mert minden rom épséget álmodik,
s a toronytérbe úgy dől az idő,
hogy gazdátlanok azt sem látod itt,
ki a kőből jobb létre változik,
s új évezredig mondja el a kő,
hogy földje gyulladt, és álma lobos.
Mert minden rom kezdettől otthonos.

Izges izgek

március

Birka sült majoránnás mártással

1 kg birkahús, 2 evőkanál zsír, 1 kis fej hagyma, 1 sárgarépa, 1 evőkanál liszt, 1 fehérrépa, 2 dl marhahús leves, só, bors, majoránna

A megmosott és felszeletelt húst leforrázzuk, és utána még több vízben átmoszuk, majd az apróra vágott zöldséggel együtt megsózva, zsiradékban puhára pároljuk. A húsolevesből, ha szükséges, hozzá öntünk. A húst kiemeljük egy tányérra, a megmaradt zsírral és liszttel barna rántás készítünk. A húsolevesrel felengedjük. Utána sózzuk, 1 evőkanál majoránnával izesítjük. Két három perc múlva a húst visszatesszük a lábasba, együtt meglobbantjuk. Főtt burgonyával körítjük.

Seidl Ambrus

A SZÉCHENYI TERV LEGÚJABB PÁLYÁZATAI

Turizmusfejlesztési Program pályázatai

A pályázat neve	A pályázat megnevezése
SZT-2002 TU-1	Termálfürdők fejlesztése, illetve kialakítása, valamint a kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése
SZT-2002 TU-2	Az egészség-turisztikai központhoz kapcsolódó szálláskapacitás fejlesztése
SZT-2002 TU-4	Várak turisztikai hasznosítása
SZT-2002 TU-6	Nemzetközi és országos hatáskörű, turisztikai jellegű rendezvények
SZT-2002 TU-7	A települések összképnek javítása
SZT-2002 TU-8	A HACCP rendszer bevezetése a kereskedelmi, munkahelyi vendéglátóhelyeken és a közétkeztetésben
SZT-2002 TU-9	A Széchenyi Terv turisztikai fejlesztéseit előkészítő megvalósíthatósági tanulmány
SZT-2002 TU-10	A lovasturizmus minőségi fejlesztése
SZT-2002 TU-12	Az ökoturizmus feltételeinek javítása és marketing tevékenysége
SZT-2002 TU-13	A Duna, Tisza motoros jachtkikötőhálózat, Balaton, Fertő tó, Tisza tó, Velencei tó a vitorlás jacht-kikötők komplex fejlesztése
SZT-2002 TU-16	A vallási turizmushoz kapcsolódó turisztikai fogadóképesség fejlesztése
SZT-2002 TU-19	A turisztikai oktatás
SZT-2002 TU-20	Magyarország kongresszusi turizmusának fejlesztése
SZT-2002 TU-21	A kistérségi jelentőségű termálvizű strandfürdők fejlesztése

A Munkaügyi Központ pályázatot hirdetett a magyar élőmunka igényű vállalkozások 2002. évi foglalkoztatási támogatására, melyre a kormány 15 milliárd forintot biztosított.

Célja: a minimálbér növelés esetleges kedvezőtlen foglalkoztatási hatásainak ellensúlyozása.

A támogatás formája: **vissza nem térítendő egy összegben folyósított támogatás.**

Beadási határidő: 2002. március 18.

Adatlap igényelhető a Munkaügyi Központban és Ungváry János kistérségi megbízottnál. Gyomaendrődön a Vállalkozók Házában, márciusban minden csütörtökön 8 órától 11.30-ig. Tel: 06-30-294-0650.

THERMUX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**NŐI CIPŐT
A GYÁRTÓTÓL!**

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

**GELLAI LÁSZLÓ
CIPŐGYÁRTÓ**

GYOMAENDRÖD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

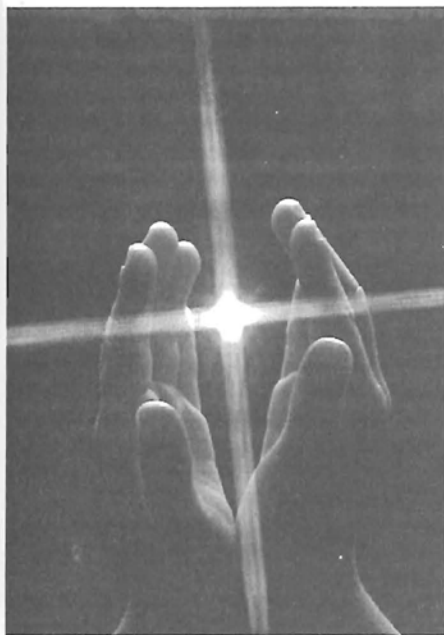
**Sarokház
Csemege**
Ct.: Tímár Vince

**Partnerlánc
tagja**

Kedves vásárlóink! Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

- házi jellegű húskészítmények, endrődi izesítésű termékek (húsdarálás, húsfüstölés, kolbásztöltés)
 - kívánságra torta rendeléssel, cukrászsüteményekkel segítünk családi rendezvények létrehozásában
 - eljuttatjuk önökhöz a PARTNER újságot, melyben megtalálja a kedvenc árucikkeit, termékeit
- Blaža u.27. Tel.:386-691
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18 óráig
szombaton 6-tól 14 óráig
vasárnap 7-től 11 óráig.

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben éltek:

Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.

Ők itt maradnak bennünk csendesen még.

Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Gyúsz Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BÚZA ISTVÁNNÉ GIRICZ TERÉZIA, volt Fő út 49. sz. alatti lakos Herenden február 17-én 87 éves korában türelemmel viselt hosszú betegsége után visszaadta lelkét Teremtőjének. Hamvasztás utáni temetése Endrődön lesz, májusban.

Gyászolja családja, a rokonság, az ismerősök és barátok.

FÜLÖP MÁTYÁS, aki az Arany János utca 15. sz. alatt lakott január 14-én 91 éves korában befejezte földi pályafutását. Gyászolja gyermekei és családjaik.

HUNYA BÉLA, aki Endrődön a Temető utcában (volt Bangó utca) lakott, de felnőttként Svájcban élt, 76 éves korában váratlanul, az Örökkévalóság honába költözött. Temetése a római katolikus egyház szertartása szerint Svájcban volt. Gyászolják: felesége, lányai és unokái, kiterjedt rokonsága, régi barátok, ismerősök. Szívében örökké magyar maradt.

KOVÁCS IMRE, aki Hunyán a T/243. sz. alatt élt, január 6-án 79 éves korában felkészülten költözött az Örökkévalóságba. Gyászolják: fia, menyje, unokái, a rokonok és az ismerősök.

KUPPIS JÓZSEF, aki február 17-én gyomaendrődi lakos, Tatabányán, 78 éves korában hosszú betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: felesége, gyermekei és unokái.

LADÁNYI ANTALNÉ TÓTH MÁRIA, aki a Fő út 169-171. sz. alatt élt, február 1-én, 86 éves korában Budapesten elhunyt. Gyászolja családja.

LENGYEL DEZSÖNÉ KOMORÓCZKI JULIÁNNA, aki a Vidovszky u. 5.sz. alatt élt, február 17-én 63 éves korában elköltözött az élők sorából. Gyászolja családja.

MÉSZÁROS VENDEL, gyomaendrődi lakos, január 31-én 86 éves korában elhunyt. Gyászolja családja.

MUNKÁCSI LAJOSNÉ BARANYA MARGIT, aki lakott a Lévai utca 6/1. sz. alatt, 56 éves korában, február 19-én földi pályafutása véget ért. Gyászolja családja.

SZABÓ ANTAL, aki a Kondorosi úton lakott, február 5-én 69 éves korában elhunyt. Gyászolja családja.

Dr. SZABÓ BÉLA LÁSZLÓ, endrődi születésű honfitársunk, aki Gödöllőn az Erdész köz 7. sz. alatt élt, január 31-én életének 72 évében visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: családja, a rokonság és barátai, valamint az Endrődiek Baráti Körének tagjai.

SZABÓ ILLÉSNE DAVID IRÉN, aki Hunyán a Rákóczi u.6. sz. alatt élt, február 16-án 66 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják rokonai és ismerősei.

UNGVÖLGYI VINCE, aki a Martos Flóra u. 5. sz. alatt élt 88 éves korában hosszú betegség után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: Felesége, fia és családja, testvére és családja az egyházközség, az Oltáregylet tagjai, barátai és ismerősei.

VASZKÓ IMRÉNE KOPCSEK Mária, aki a Damjanich utcában lakott február 13-án 81 éves korában elköltözött az élők sorából. Gyászolja családja.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetünket fejezzük ki drága halottnak Ungvölgyi Vince az egyházközség tiszteletbeli elnöke temetésén megjelenteknek, az egyházközségi képviselő testületnek, az oltáregylet tagjainak, az énekkarnak az endrődi egyházközség tagjainak, és mindazoknak, akik jelenlétükkel, imáikkal, énekeikkel gyászunkat enyhíteni igyekeztek. Köszönjük a sok részvétnyilvánítást, a sok virágot és koszorút, amivel részvétüket fejezték ki.

Az élet elszáll, de a szeretet örök megmarad.

Öszinte tisztelettel az Ungvölgyi család

Megemlékezés

„Segítő szavad örökké halljuk, dolgos kezéd mindig érezzük.

Könnyes szemmel már csak a néma sírodat nézzük”

Vaszko Máté halálának 2. évfordulóján emlékezik rád feleséged, lányod, unokáid.

Az Esélyt a Tanulásra Közalapítvány Kuratóriumának felhívása

A Közalapítvány támogatást kíván nyújtani azoknak a nehéz anyagi körülmények között élő, a középiskola utolsó félévében tanuló diákoknak, valamint a fogyatékos tanulóknak, akiknek anyagi helyzetük nem teszi lehetővé, hogy tanulmányaikat felsőoktatási intézetekben folytathassák. **A támogatást tanévenként meghirdetett pályázat alapján a szorgalmi időszak tíz hónapjára lehet elnyerni.**

Pályázhatnak:

- azok a középiskola utolsó félévében tanuló (idén érettségiző), vagy már érettségizett és technikumi- vagy szakképzésben résztvevő magyar állampolgárságú diákok, akik a 2002/2003-as tanévvel kezdődő (állami normatív támogatásban részesülő) felsőoktatási intézmények államilag finanszírozott képzésben, nappali tagozaton szeretnék tanulmányaikat folytatni, és anyagi lehetőségük ezt nem teszi lehetővé.

- A támogatás további feltétele, hogy a pályázó havi jövedelme, valamint a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegé-

nek 80 %-át (ez a jelenlegi szabályok szerint 16.080 Ft) illetve fogyatékos tanulók esetében annak 100%-át (mely jelenleg 20.100 Ft.)

A támogatás havi összege nem lehet alacsonyabb, mint a mindenkori kötelező legkisebb munkabér 15 %-a, és nem lehet több mint annak 100%-a. **A nyertes pályázók levélben kapnak értesítést 2002, június 20-ig.**

A pályázatot a tanuló csak egy helyen, a saját középiskolájában nyújthatja be. Az iskolákban beszerezhető és kitöltött pályázati űrlaphoz csatolni kell a nyilatkozatban közölt dokumentációját. Ezek az űrlapminták február utolsó hetétől beszerezhetők az iskola igazgatója által kijelölt személyeknél. A pályázati felhívás megtekinthető és az űrlap felölthető az Internetről is a következő címen <http://www.prof.iif.hu/esely>

Nem jogosult a hallgató támogatásra:

- ha tanulmányait nem kezdi meg
- hallgatói jogviszonyának megszűnése vagy szüneteltetése idején.

Fájdalommal tudatjuk, hogy **Rapcsák András**, a (törvényes) Kereszténydemokrata Párt alelnöke, a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség Országos elnökségének tagja, országgyűlési képviselő, Hódmezővásárhely megyei jogú város polgármestere, aki nem egyszer látogatott el hozzánk, február 4-én 58 éves korában visszaadta lelkét Teremtő Istenének. Temetésén jelen volt Dr. Orbán Viktor miniszterelnök. Beszédet mondott a FIDESZ nevében Dr. Szájer József frakcióvezető, a kereszténydemokraták nevében Dr. Isépy Tamás országgyűlési képviselő. Korporsója mellett együtt mondták el a hiszekegyet Dr. Bölcskey Gusztáv református és Gyulay Endre katolikus püspök. Kegyeletüket lerótták a gyomaendrődi kereszténydemokraták is. Sok tízezren kísérték utolsó útjára azt az embert, akiről Varga László beszédében úgy emlékezett meg, hogy „egy erős jellemű, igazmondó, páratlan szellemi erejű óriást veszítettünk.”

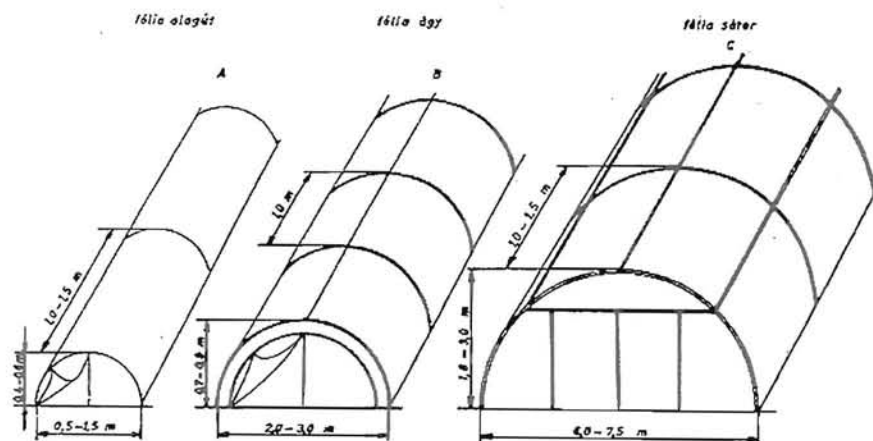

Kert-barátoknak

Korai zöldségtermesztés szaporító és termesztő berendezések alatt - II. rész

„A természet csak törvényeit megtagadva irányítható”
Francois Bacon

Hazánkban a 70-es évek elején egyre nagyobb tért hódítottak a különböző fóliás termesztő berendezések, így a növényágyak korábban betöltött szerepét hazánkban előbb a hajtásban, majd a palántanevelésben vették át. Fokozatosan nőtt alapszélességük, a gerincmagasság, és ez által egyre nagyobb lett a lépték. Ezek a

lekerekített formájú fóliás termesztő berendezések a hagyományos üveg háztető, illetve ikerágyas tetőmegoldásokhoz viszonyítva több fénysugarat kapnak, és így a hő- és fénygazdálkodásuk a tél végi, kora tavaszi időszakokban kedvezőbb alakul. A termesztő létesítményt olyan helyre kell építeni, ahol védett a terület, árnyékhatás nincs, de ugyanakkor szélvédő épületek, élő-sövények felfogják a szél hűtő hatását. Az eredményes termesztés egyik fontos feltétele a jó minőségű termőtalaj. Ennek tápanyagtartalmát aránylag könnyebb növelni, mint a szerkezetét javítani.

A fólia alagút, fólia hajtató-ágy, fóliásátrak méreteit jól tükrözik a rajzok.

A termesztő berendezés tartozéka a támrendszer, ami lehet műanyagcső (8 mm-es, magasabb alagút, sátor esetében 4 cm átmérőjű pvc cső), vagy alumínium cső. A csövet megfelelő hosszúságúra daraboljuk fel, attól függően, hogy milyen magas, vagy széles alagutat akarunk készíteni. A tartócsövet ív alakban meghajlítva egymástól 1 méter távolságban szúrjuk le a talajba, annyit, amilyen hosszú alagutat akarunk. Az így leállított bordákat a gerincvonalon összekötjük műanyagcsővel. A fóliatakarót a

sátor két oldalán ásott árokban földeléssel rögzítjük. Ha a fóliásátrakat csak szaporítási célokra használjuk, polcokat létesítve megnevelhetjük a hasznos felületet.

A zárt termelő berendezésekben a növények fejlődéséhez szükséges feltételek: a hő, víz, tápanyag, fény ellátását magunk alakítjuk, befolyásoljuk. Hideg időben arra törekszünk, hogy minél több hőt kapjanak a berendezések nappal, és azt őrizzék meg éjszakára. A jól zárt fólia-termelőberendezésben keletkezett lecsapódó vízpára ellensúlyozza a levegő lehülését. Hátránya viszont az, hogy a magas páratartalom kedvez a penészgombák, és egyéb növényi betegségek terjedésének. Ezért szükséges a levegő hőmérsékletének mérése, illetve az időjárás figyelemmel kísérése. A zárt termesztő-tér napsütésben gyorsan felmelegszik, ezért szellőztetni kell. A levegőztetés tehát a hőmérséklet szabályozására szolgál.

Aki a fent említett termesztési eljárást hobbi szinten művelik, és azt akarják elérni, hogy pár héttel korábban jussanak hozzá kedvező zöldségükhöz (és az eljárást eddig még nem alkalmazták), próbálják meg! Meg vagyok győződve arról, hogy sok örömmük telik benne. Azok viszont, akik esetleg egész télen nagyobb mennyiségben piacra kívánnak termelni, úgy termelő berendezésüket fel kell szerelni légfűtési, világítási rendszerrel. Ehhez természetesen sokkal nagyobb befektetés szükséges.

Az 1970-es évek elején a jobb zöldségellátás érdekében a településeken egymásután alakultak fólia-alatti zöldségtermelő szakcsoportok, az ÁFÉSZ szervezésében. Gyomán is sor került a szakcsoport megalakítására. 1973. augusztus 27-én Cs. Nagy Gábor elnök szervezés folytán összegyűlt házikert-tulajdonosok meghallgatták Terbe Istvánnak a Kertészeti Egyetem tanársegédének és Bátkai Lászlónak, az egyetem soroksári vezetőjének előadásait. Majd sor került a belépési nyilatkozatok kitöltésére, a vezető és ellenőrző testület megválasztására. A szakcsoportban termelő tagok közül kiemelkedett úgy minőségi, mint mennyiségi áruival Lukács Endre és a Piltz család. A szakcsoport később halálozások és az érdeklődés hiánya miatt 10 éves működés után megszűnt. Abban az időben Endrődön is alakult szakcsoport, de a fen vészolt okok miatt, az is hamarosan tevékenységét megszüntette.

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

márciusi árukiáltatom:

- Tasakos vetőmagok – zöldség – virág
- Lemosó vegyszerek
- Feseb kezelők
- Metszőollók, fűrészek
- Gumicsizmák, esőruhá
- Műanyag kukák (110 l. 5990.-)
- Csavarok, szegek, kézi szerszámok
- Műanyag kerekek, fotelgörgők
- Alumínium létrák
- Takaró fóliák (70.-/m².)
- Üstök, üstházak, gázegők
- Lánctűrészek, fürdőszoba szőnyegek
- Elemek, izzók, zseblámpák, stb.

VÁROM KEDVES VÁSÁRLÓIMAT!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-20) 398-6781 * Szerkesztők: Bajusz Tünde, Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi Mária, Márton Gábor * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. *

HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu